

LHV Täiendav Pensionifond

Majandusaasta aruanne 2018

LHV Täiendav Pensionifond

Majandusaasta aruanne

01.01.2018 – 31.12.2018

Fondi nimi	LHV Täiendav Pensionifond
Fondi liik	Lepinguline fond
Fondijuht	Andres Viisemann Romet Enok (alates 01.02.2018) Kristo Oidermaa (alates 01.02.2018)
Põhitegevusala	Vabatahtliku pensionifondi varade investeerimine, EMTAK 65301
Juriidiline address	Tartu mnt. 2, Tallinn 10145
Telefon	(372) 6 800 400
Faks	(372) 6 800 402
Fondivalitseja	AS LHV Varahaldus
Fondivalitseja äriregistri number	10572453
Fondivalitseja juhatus	Mihkel Oja Joel Kukemelk
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

Majandusaasta aruanne sisaldab fondi tegevusaruannet, raamatupidamise aruannet ja selle lisasid, investeringute aruandeid, tehingu- ja vahendustasude aruannet ning sõltumatu vandeaudiitori aruannet.

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	4
Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Täiendava Pensionifondi 2018. a majandusaasta aruandele	8
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	9
Bilanss	9
Tulude ja kulude aruanne	10
Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne	11
Rahavoogude aruanne	12
Raamatupidamise aruande lisad	13
Lisa 1 Üldine informatsioon	13
Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	13
Lisa 3 Finantsriskide juhtimine	23
Lisa 4 Kapitali juhtimine	31
Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustuste õiglane väärtus	31
Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne	33
Lisa 7 Viitlaekumised	33
Lisa 8 Seotud osapooled	33
Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused	34
TEHINGU- JA VAHENDUSTASUDE ARUANNE	35
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2018	36
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2017	40
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	44

TEGEVUSARUANNE

LHV Täiendav Pensionifond on täiendava kogumispensioni võimaldamiseks loodud lepinguline investeerimisfond. Fondi investeerimispoliitika põhiprintsiip on osakuomanike kapitalipaigutuse väärtuse pikaajaline maksimaalne kasvatamine. Maksimaalse kasvu tagamiseks hoitakse aktsiate ja aktsiatesse investeerivate fondide osakaalu 75% lähedal fondi varade turuväärtusest. Juhul, kui fondivalitseja peab mõistlikuks osakuomanike huvides hoida aktsiate ja aktsiatesse investeerivate fondide osakaalu madalamal, võib selliste investeeringute osakaal olla oluliselt alla 75%. Peale aktsiate investeerib fond ka võlakirjadesse ja rahaturuinstrumentidesse. Fond investeerib globaalselt ja riske hajutades. Fondivalitseja rakendab fondi vara investeerimisel aktiivset investeerimisstrateegiat, otsustades fondi vara täpse jagunemise erinevate varaklasside ja investeerimisobjektide vahel igapäevase juhtimise käigus. Sõltuvalt turuolukorrast võib fondi vara jaotus erinevate varaklasside ja instrumentide vahel erineda oluliselt. Fondi depositeerimiseks avatud arvelduskontol oleva raha osakaalu fondi vara turuväärtusest hoitakse tavaliselt tasemel, mis on vajalik fondi tegevusega seotud jooksvate kulude katmiseks ning vajaliku likviidsuse tagamiseks.

Fondide ühinemised

LHV Pensionifond Intress Pluss ühines 28. veebruaril 2018 LHV Täiendava Pensionifondiga. Ühinemise tulemusel lõpetas LHV Pensionifond Intress Pluss oma tegevuse ja kõik tema varad ja kohustused läksid ilma likvideerimismenetluseta üle LHV Täiendavale Pensionifondile. Eesti Finantsinspeksioon andis ühinemiseks loa 8. jaanuaril 2018. Ühinemine toimus osakute väärtuse alusel, mis arvutati 27. veebruaril 2018 sellele eelneva pangapäeva, s.o 26. veebruari 2018, kohta. Ühinemise heakskiitmine ning ühinemise kompensatsioonina osakute vastuvõtmine ei nõudnud osakuomanike poolset tegutsemist.

LHV Varahaldus valitsetavate investeerimisfondide hulka kuulus enne ühinemist kolm vabatahtlikku pensionifondi – kaks aktsiariski võtvat fondi ning üks võlakirjafond. Võlakirjadesse investeeriva LHV Pensionifondi Intress Pluss vara valitses LHV alates 2016. aastast, mil LHV ühines Danske Capital AS-iga. Kuigi LHV Täiendav Pensionifond ja LHV Pensionifond Intress Pluss ei olnud sarnase strateegiaga vabatahtlikud pensionifondid, otsustas LHV nad ühendada LHV Pensionifondi Intress Pluss väikese mahu tõttu. LHV Pensionifondi Intress Pluss maht oli ühinemise otsuse tegemise ja tingimuste kinnitamise hetke seisuga 0,54 miljonit eurot. LHV võttis ühinemise otsustamisel arvesse võtnud asjaolu, et LHV Pensionifondi Intress Pluss investoritele ei pruugi LHV Täiendav Pensionifond sobida. Ühinemise jõustumisele eelnevalt oli ühinemises mitte osaleda soovivatel investoritel võimalus nii LHV Pensionifondi Intress Pluss osakud kui LHV Täiendava Pensionifondi osakud lunastada või vahetada mõne teise vabatahtliku pensionifondi vastu.

LHV Pensionifond 100 Pluss ühines 7. juulil 2017 LHV Täiendava Pensionifondiga. Ühinemise tulemusel lõpetas LHV Pensionifond 100 Pluss oma tegevuse ja kõik tema varad ja kohustused läksid ilma likvideerimismenetluseta üle LHV Täiendavale Pensionifondile. Eesti Finantsinspeksioon andis ühinemiseks loa 15. mail 2017. Ühinemine toimus osakute väärtuse alusel, mis arvutati 6. juulil 2017 sellele eelneva pangapäeva, s.o 5. juuli 2017, kohta. Ühinemise heakskiitmine ning ühinemise kompensatsioonina osakute vastuvõtmine ei nõudnud osakuomanike poolset tegutsemist. Ühinemise jõustumisele eelnevalt oli ühinemises mitte osaleda soovivatel investoritel võimalus nii LHV Pensionifondi 100 Pluss osakud kui LHV Täiendava Pensionifondi osakud lunastada või vahetada mõne teise vabatahtliku pensionifondi vastu. LHV Varahaldus ostis 2016. aastal Danske Bank A/S-ilt fondivalitseja Danske Capital AS, mis ühendati samal aastal LHV-ga. Fondivalitsejate ühinemise tulemusena suurenes LHV valitsetavate pensionifondide arv 6lt 11ni, sealhulgas vabatahtlike pensionifondide arv 1lt 3ni. Seejuures valitses LHV ühinemise tulemusena kahte vabatahtlikku pensionifondi, mille investeerimispoliitika oli sarnane, kuivõrd need kaks fondi võisid tingimuste kohaselt investeerida aktsiatesse väga ulatuslikult – ühe fondi puhul (LHV Täiendav Pensionifond) kuni 95% varast ja teise fondi (LHV Pensionifond 100 Pluss) puhul kuni 100% varast. Sarnase investeerimispoliitikaga fondide ühendamine muudab fondide

juhtimise efektiivsemaks ning vähendab LHV poolt teostamisele kuuluvate toimingute hulka. Sellest tulenevalt oli mõistlik nimetatud fondid ühendada.

Aktsiaturgude ülevaade

Möödunud aasta kujunes maailma aktsiaturgudele küllaltki volatiilseks ja keeruliseks ning nii arenenud kui arenevate riikide börsiindeksid näitasid negatiivset tootlust. Kogu maailma hõlmav börsiindeks MSCI World langes 2018. aastal 4,1% võrra. Investoritele tõid ebakindlust mitmed suuremad makromajanduslikud ja poliitilised tegurid. Nendest kõige olulisemad on kindlasti USA ja Hiina vaheline kaubandussõda ning Brexit. USA aktsiaturu laiapõhjalise indeksi S&P 500 tootluseks kujunes -6,2%. Jaapani börsiindeks ja Euroopa Euro Stoxx 50 indeks langesid aga koguni 12% võrra. Kõige enam sattusid löögi alla aga arenevad turud, kus mitmed riigid vaevlevad valuutakriisi ja poliitiliste probleemide käes – MSCI Emerging Markets indeks kukkus aastaga enam kui 16%. Oktoobris kasutasime aktsiaturgude langust ära ning soetasime pensionifondi portfelli soodsamalt hinnatasemelt juurde mitme Euroopa suurettevõtte aktsiaid.

Üldisest aktsiaturgude langusest ei jäänud sel korral puutumata ka Baltikumi börsid. Kõige enam langes Riia börs, mille tulemuseks kujunes aasta lõikes -6,7%. Oluliselt paremini ei läinud ka Tallinna ja Vilniuse börsidel, mis langesid vastavalt 6,4% ja 5,6% võrra. Siiski toimus aasta jooksul Baltikumis mitme ettevõtte aktsiate esmane pakkumine, millest suurim oli Tallinna Sadama IPO. Tallinna Sadam on esimene riigi enamusosalusega ettevõtte kohalikul börsil viimase 20 aasta jooksul ning huvi aktsiate vastu oli tugev. Pakutud aktsiad märgiti üle pea kolmekordselt ning investorite seas oli nii Eesti ja välismaiseid institutsioone, kui ka üle 13 000 jaeinvestori. Ettevõtte müüs aktsiad hinnaga 1,7 eurot ning aasta lõpuks kerkis hind 20% võrra 2,04 euroni. LHV pensionifondid omavad 2,7% Tallinna Sadama aktsiatest.

Samuti tegid LHV pensionifondid investeeringu Eesti EFTEN Capitali neljandasse kinnisvarafondi. Kokku kaasas fond investoritelt pea 100 miljonit eurot. Uus fond on 10-aastase tähtajaga ning investeerib rahavoogu tootvasse ärikinnisvarasse kõigis kolmes Balti riigis. Fondi strateegia hõlmab investeeringuid hea asukohaga, kvaliteetsetesse, madala riski ja kindla rahavooga objektidesse. Tänaeks kuuluvad fondi portfelli juba Kadrioru Ärikeskus Tallinnas ja RYO kaubanduskeskus Leedus. Oluliseks sündmuseks pensionifondi kinnisvarainvesteeringute seas oli ka üürimajade portfelli laienemine. Sõlmiti leping Tallinnas Mustamäe linnaosas asuvas kinnisvaraarenduses 168 uue korteri ostuks, millega kasvab LHV üürikorterite portfelli pea 300 korterini. Hoonete ehitus algab 2019. aastal ning valmimine jääb tõenäoliselt 2021. aasta algusesse. Kokku ehitatakse Uus-Mustamäe arendusprojekti raames 5-7 aasta jooksul 750 uut korterit.

Möödunud aastal alustasid pensionifondid investeerimist ka Eesti risikapitalifondidesse – Tera Ventures, Superangel ja Trind Ventures. Tera Ventures paigutab kapitali Eesti ja lähiriikide tehnoloogiavaldkonna varases kasvufaasis idufirmadesse. Varasemalt on Tera meeskond teinud investeeringuid juba mitmetesse Eesti edulugudesse nagu GrabCAD, Cleveron ja Monese. Fondi Superangel partnerid on varasemalt investeerinud sellistesse tuntud ettevõtetesse nagu Pipedrive, Taxify ja GrabCAD ning on ka mobiilimakseid pakkuva ettevõtte Fortumo kaasasutajad. Trind Ventures fond on aga asutatud Eesti tuntud äriinglite poolt ning investorite hulka kuulub ka Euroopa Investeerimisfond.

Pensionifondi portfelli kuulub koostöös erakapitalifondiga Livonia Partners tehtud investeering Eesti juhtivasse saunamaterjalide tootjasse Ha Serv. Septembris teatas Ha Serv, et ühineb teise Eesti puidusektoris tegutseva ettevõttega Thermory. See ettevõtte toodab peamiselt termotöödeldud puitmaterjale ning pakub tööd enam kui 200-le inimesele. Kahe ettevõtte ühinemisel tekib uus liider saunamaterjalide ja termotöödeldud puidu turul ning lisaks toob ühinemine kaasa geograafilise sünergia ja administratiivkulude vähenemise.

Kokkuvõttes jätkavad LHV pensionifondid sama strateegiaga kui möödunud aastal, sest volatiilsete ja langevate aktsiaturgude taustal on madala riskitaseme hoidmine ennast ära tasunud. Näeme globaalselt mitmeid olulisi riske, mille edasist kulgu hoolikalt jälgime. Nende hulka kuuluvad maailma riikide majanduskasvu tempo aeglustumine ajal, kui keskpangad on otsustanud hakata intressimäärasid tõstma ning samuti ebakindlus mitmete riikide ja suurlinnade kinnisvaraturgudel. Lisaks on jätkuvalt pingelised Hiina ja USA vahelised kaubandussuhted ning keeruline on ka

poliitiline olukord Euroopas. Nende riskide taustal jätkame endiselt uute börsiväliste investeringute otsimist nii koostöös erinevate fondidega kui ka kohalikul turul otse.

Võlakirjaturgude ülevaade

Igati oodatult näitasid võlakirjaturud selgelt ebakindlust nii Euroopas kui Ühendriikides. Kui USAs jätkas keskpang intresside tõstmine kogu aasta vältel, siis Euroopas oli põhjuseks siinse keskpanga tugimeetme lõpptähtaja lähemale jõudmine. Sellele lisaks on ligemale kümnendi kestnud keskpankade tavapärasest oluliselt suurem tugi aidanud finantsturgudel raha laenata oluliselt suuremal hulgal keskmise või isegi alla selle krediitkvaliteediga ettevõtetel. Nende projektide võimekus edaspidi ka võetud kohustusi teeninda on paljude investorite silmis muutunud küsitavaks. Sellest tulenevalt jäidki möödunud aastal plusspoolele ainult valitsuse võlakirjad, samal ajal kui nii kõrge kui madalama krediitkvaliteediga ettevõtete võlakirjaturud olid selgelt miinuspoolel.

Rahvusvahelistelt finantsturgudel ostime suuremas mahus madalama reitinguga võlakirju viimati 2015. aastal, soetades Bulgaaria valitsuse ja Brasiilia toiduainetööstuse BRF eurodes väljastatud võlakirju. Esimese neist olime müünud 2017. aasta lõpul ja BRFi võlakirjad realiseerisime möödunud aasta sügisel mõlemal juhul pärast veidi enam kui kolme aastast investeerimisperiodi. Mõlemad investeringud andsid oluliselt enam tootlust kui võlakirjaturg keskmiselt. Lisaks neile jõudsid lõpule veel kaks madalama reitinguga võlakirjainvesteeringud. Esmalt teatas Portugali Energia, et ostab tagasi võlakirjad, mille soetasime Eurokriisi ajal 2011. aasta suvel. Võlakirjad andsid ligemale 5,8% intressitootlust aastas ja sellele lisaks tõusid hinnas pea 50%. Peale selle maksis Eesti Energia pärast Nelja Energia omandamist ennetähtaegselt tagasi viimase poolt emiteeritud võlakirjad. 2015. aastal emiteeritud võlakirjad tõid fondile 6,5% intressitootlust aastas ja 4% preemiamakse ennetähtaegse lunastamise eest. Need neli võlakirja moodustasid investeringute tegemise aasta lõpuga ehk 2015. detsembri seisuga enam kui 15% meie võlakirjaportfelligist.

Nimetatud investeringute lõppemisest saadud vahendid oleme paigutanud kõrgema reitinguga ettevõtete võlakirjadesse, millel on lisaks ka lühem tähtaeg. Nii võlakirjaturgude kui laiemalt finantsturgude tootluse väljavaated on järjest halvenenud ja sellest lähtuvalt oleme järjest vähendanud positsioone. Sellele vastukaaluks oleme jätkuvalt aktiivsemad kohalikel turgudel. Möödunud aastal töötasime edasi juba olemasolevate emitentidega kui fond märkis Coop panga ja Transpordi Varahalduse võlakirju. Peale selle oli fond suurinvestoriks Baltic Horizon kinnisvarafondi ja Alexela võlakirjaemissioonides. Mahuliselt ülekaalukalt suurim tehing sündis aga Luminor panga sisenedes rahvusvahelistele võlakirjaturgudele. Fond oli juba 2017. aasta lõpul sõlminud pangaga võlakirjalepingu andes pangale õiguse nimetatud võlakirjad ennetähtaegselt lunastada. 2018. aasta sügisel otsustas Luminor seda õigust kasutada ja kutsus oma võlakirjad ennetähtaegselt tagasi. Samal ajal emiteeris pank kolme aastaseid võlakirju Euroopasse. Kuivõrd emissioon langes ajaliselt täpselt kokku Danske Eesti üksuse tegevuse ümber lahvatanud tähelepanuga, siis pidi pank maksma selgelt kõrgemat intressi, et investoreid tehingust huvituma panna. Selles olukorras märkisime võlakirju tervelt €47 mln eest tehes neist ühe suurima fondi investeringu.

Eeltoodud tegevustele tuginedes suutsime möödunud aasta võlakirjaturgude küllaltki rasketes oludes teenida kasumit nii valitsuste võlakirjade, rahvusvaheliste ettevõtete kui kohalike võlakirjade portfelligelt. Sügisel ja talve hakul kohati isegi päris järsult langenud rahvusvahelised turud võivad edaspidi pakkuda atraktiivseid investeerimisvõimalusi. Nagu varasemalt mainitud, oleme pensionifondis investeringute realiseerimisest saadud vahendid paigutanud lühemaajalistesse ja kõrgema kvaliteediga likviidsetesse investeringutesse. Oleme seega valmis kasutama võimalusi, mida turud pakuvad. Selle kõrval jätkame sama hooga tööd kohalike emitentidega, lootes sellelt suunalt jätkuvalt täiendust portfelli. Investeerimisvõimaluste kaalumise erinevatelt suundadelt paralleelselt loob eelduse parima võimaliku tootluse saavutamiseks.

Täiendavate fondide võrdlus *	NAV 31.12.2017	NAV 31.12.2018	Osaku puhasväärtuse kasv
LHV Täiendav Pensionifond	1.68550	1.65870	-1.59%
Luminor Intress Pluss Pensionifond	0.81126	0.78841	-2.82%
SEB Tasakaalukas Pensionifond	1.23813	1.18894	-3.97%
Swedbank Pensionifond V1	1.31920	1.25380	-4.96%
Swedbank Pensionifond V2	1.10910	1.03980	-6.25%
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0.72770	0.67710	-6.95%
Luminor Aktsiad 100 Pensionifond	1.59771	1.48527	-7.04%
SEB Aktiivne Pensionifond	1.21497	1.12114	-7.72%
Swedbank Pensionifond V3	1.44400	1.31460	-8.96%

* Võrdlevad puhasväärtused on kajastatud veebilehe www.pensionikeskus.ee (Pensionikeskus) andmete alusel. Kuivõrd kuivõrd 31.12.2017 oli pühapäev, kuvab Pensionikeskus selle päeva asemel 29.12.2017 puhasväärtust. Käesolevas aruandes toodud NAV erinevus esialgsest avaldatud NAV-st on peamiselt seotud aruande koostamise ajaks saadud täiendava informatsiooni arvesse võtmisega investeringute hindamisel (vt ka Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused).

Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Täiendava Pensionifondi 2018. a majandusaasta aruandele

Fondivalitseja AS LHV Varahaldus juhatus on koostanud LHV Täiendava Pensionifondi 2018. a majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaruandest, investeringute aruandest, tehingu- ja vahendustasude aruandest ning sõltumatu vandeaudiitori aruandest.

Mihkel Oja
Juhatuselige

Joel Kukemelk
Juhatuselige

Tallinn, 29.04.2019

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Bilanss

(eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2018	31.12.2017
Käibevarad			
Raha ja raha ekvivalendid		920 027	3 513 727
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:			
Võlakirjad	5	7 442 129	5 205 335
Aktsiad	5	2 198 282	2 059 487
Fondiosakud	5	4 276 489	3 352 442
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses		29 897	0
Viitlaekumised	7	102 745	33 371
Varad kokku		14 969 569	14 164 362

Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses

Lühiajalised kohustused

Võlgnevus fondivalitsejale	8	12 612	11 928
Võlgnevus depoopangale		741	715
Lühiajalised kohustused kokku		13 353	12 643
Kohustused kokku v.a osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses		13 353	12 643
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses	6	14 956 216	14 151 719
Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses kokku		14 969 569	14 164 362

Lisad lehekülgedel 13 kuni 34 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.H.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Tulude ja kulude aruanne

(eurodes)

	Lisa	2018	2017
Tulud			
Intressitulu		222	142 864
Dividenditulu		242 842	160 573
Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest:			
Võlakirjadelt		53 905	-74 435
Aktsiatelt		-216 920	265 205
Fondiosakutelt		-184 025	269 131
Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest		20 350	-40 537
Tulud kokku		-83 626	722 801
Tegevuskulud			
Valitsemistasud	8	147 467	116 097
Depootasu		8 944	10 690
Tehingutasud		901	499
Muud tegevuskulud		888	324
Tegevuskulud kokku		158 200	127 610
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		-241 826	595 191

Lisad lehekülgedel 13 kuni 34 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks
Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.H.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne
 (eurodes)

	Lisa	01.01.2018 -31.12.2018	01.01.2017 -31.12.2017
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi algul		14 151 719	8 860 820
Osakute märkimisel laekunud raha		1 865 423	5 761 656
sh. LHV Pensionifond-i 100 Pluss ühinemisel		0	4 510 053
Osakute lunastamisel tasutud raha		-819 100	-1 065 948
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		-241 826	595 191
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	14 956 216	14 151 719
Ringluses olevate osakute arv aruandeperioodi lõpus		8 978 035	8 357 349
Osaku puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	1.66587	1.69333

Lisad lehekülgedel 13 kuni 34 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialled for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u> H.H. </u> Kuupäev/date <u> 29.04.2019 </u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2018	2017
Rahavood põhitegevusest		
Laekunud intressid	222	142 864
Laekunud dividendid	203 060	127 730
Saldeeritud finantsinvesteeringute ostud ja müügid	-3 676 597	-3 832 702
Saldeeritud tähtajaliste hoiuste laekumised ja väljaminekud	0	1 481 221
Makstud tegevuskulud	-157 490	-123 346
Neto rahavood põhitegevusest	-3 630 805	-2 204 233
Rahavood finantseerimistegevusest		
Osakute emiteerimisest laekunud	1 835 855	5 761 656
Osakute lunastuse eest tasutud	-819 100	-1 065 948
Neto rahavood finantseerimistegevusest	1 016 755	4 695 708
Rahavood kokku	-2 614 050	2 491 475
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-2 614 050	2 491 475
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	3 513 727	1 062 789
Valuutakursside muutuse mõju	20 350	-40 537
Raha ja raha ekvivalentide aruandeperioodi lõpus	920 027	3 513 727

Lisad lehekülgedel 13 kuni 34 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H. A.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Raamatupidamise aruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

LHV Täiendav Pensionifond (edaspidi: Fond) moodustati 20.02.2002. Fond võib investeerida kuni 95% varadest aktsiatesse, kuid hoiab tavaliselt aktsiate osakaalu portfellis 75% lähedal. Pikaajalise tootluse tõstmiseks investeeritakse oluline osa varast aktsiatesse. Lühiajalise stabiilsuse tagamiseks investeeritakse osa varast võlakirjadesse, rahaturuinstrumentidesse ja fikseeritud kasvikuga instrumentidesse.

LHV Täiendav Pensionifond fondivalitsejaks on AS LHV Varahaldus, asukohaga Tartu mnt. 2, Tallinn.

Koostatud raamatupidamise aruanne kajastab Fondi majandustegevust perioodil 01.01.2018 kuni 31.12.2018.

Raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes.

Käesolev raamatupidamise aruanne on fondivalitseja juhatuse poolt heaks kiidetud 29.04.2019.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

2.1 Aruande koostamise alused

LHV Täiendav Pensionifond raamatupidamise aruanne on koostatud vastavuses Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS EU). Investeeringufondide finantsaruandluse põhimõtted on sätestatud investeeringufondide seaduses, raamatupidamisseaduses ning Rahandusministri määrmuses nr 8 „Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele“ 18. jaanuarist 2017. Aruande koostamisel on arvesse võetud Investeeringufondide seaduse § 54 lõike 11 alusel kehtestatud fondi vara puhasväärtuse määramise korda ning eelpool mainitud määrmuses toodud muid erisusi.

Fond on raamatupidamise aastaaruande koostamisel lähtunud IFRS-i nõuetest ulatuses, mis ei ole vastuolus Investeeringufondide seaduse ja Rahandusministri määrmuse nr. 8 nõuetega. Vastuolu korral on Fond lähtunud Investeeringufondide seaduses ja Rahandusministri määrmuses nr. 8 (Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele) sätestatud nõuetest.

Uued finantsaruandluse standardid

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelisi finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis muutusid Fondile kohustuslikuks alates 01.01.2018 või hilisematel perioodidel ja mida Fond ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ (rakendus 1. jaanuaril 2018 algavale aruandeperioodile). Fond kasutab esmasel IFRS 9 standardi rakendamisel 2018. aastaaruandes vabastust 2017.a võrdlusandmeid mitte korrigeerida. Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmis-kategooriast:

- varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (AC)
- varad, mida kajastatakse õiglasest väärtusest muutustega läbi muu koondkasumiaruande (FVOCI)
- varad, mida kajastatakse õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande (FVTPL).

IFRS 9 klassifitseerimise ja mõõtmise reeglite alusel tuleb finantsvarad klassifitseerida ja mõõta kas amortiseeritud soetusmaksumuses, õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande või õiglasest väärtusest muutustega läbi muu koondkasumiaruande. Võlainstrumendi klassifitseerimine sõltub Fondi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Ärimudeli hindamiseks on Fond jaganud finantsvarad portfellidesse ja/või alamportfellidesse selle alusel, kuidas sarnaseid finantsvarasid koos hallatakse saavutamaks kindel äriiline eesmärk. Kui võlainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumendid, mis vastavad APIM nõudele ja mida hoitakse portfellis, kus Fond hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglasest

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialled for the purpose of identification only
Initsiaalid/initials <u>H.H.</u>
Kuupäev/date <u>29.04.2019</u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (näiteks tuletisinstrumentid). Varjatud („embedded“) tuletisinstrumente ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.

Omakapitaliinstrumentid tuleb alati kajastada õiglases väärtuses. Samas võib fondivalitseja juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemiseesmärgil. Kui omakapitaliinstrumenti hoitakse kauplemiseesmärgil, tuleb selle õiglase väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.

Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, peab Fond enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumiaruandes.

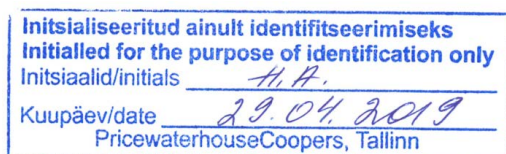
Eelpool kirjeldatud ärimudeli analüüsimise tulemusena ei olnud finantsinstrumentide mõõtmises olulisi muutusi võrreldes IAS-ga 39, täpsemalt on toodud allolevas tabelis. Seega standardi esmakordne rakendamine ei mõjuta oluliselt Fondi finantspositsiooni, finants tulemusi või omakapitali perioodil, mil standardit esmakordselt rakendatakse.

IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise mudeli nõuded põhinevad oodatava krediidikahjumi mudelil, vastupidiselt IAS 39 tegeliku krediidikahjumi mudelile. Samuti on IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise nõuded laiahaardelisemad võrreldes standardiga IAS 39, nõudes kõigi finantsvarade, mida mõõdetakse amortiseeritud soetusmaksumuses ja õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, sh bilansiväliste kohustuste (nii garantiid kui ka väljastamata laenusummad), puhul finantsvara väärtuse languse testimist. Testitavad finantsvarad jaotatakse kolme gruppi vastavalt finantsvarade krediitkvaliteedi muutumisele. Esimesse gruppi kuuluvad finantsvarad, mille puhul pole toimunud olulist krediitkvaliteedi halvenemist, teise gruppi kuuluvad finantsvarad, millel on toimunud oluline krediitkvaliteedi halvenemine, ning kolmandas grupis on mittetöötavad finantsvarad. Kolmandasse gruppi kuuluvate oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse individuaalselt, samas kui ebaolulistele finantsvaradele rakendatakse grupipõhist hindamist. Esimesse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa moodustab 12 kuu oodatav krediidikahjum. Teise ja kolmandasse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa on võrdne finantsvara oodatava krediidikahjumiga kogu eluea jooksul.

Uus standard muudab riskimaandamisarvestuse nõudeid põhiliselt selle poolest, et seob riskimaandusarvestuse paremini riskijuhtimisega, kuid need standardi muudatused ei oma otsest mõju Fondis, sest Fond ei kasuta praegu riskimaandust. Samas näeme, et uued riskimaandusarvestuse nõuded annavad Fondile paremad võimalused riskimaandusarvestuse kasutuselevõtuks, eesmärgiga vähendada finantsaruannetes selliste positsioonide volatiilsust, mida maandatakse raamatupidamislikult teisiti kajastatavate instrumentidega.

Fondi finantsvarad olid kuni 31.12.2017 klassifitseeritud järgmistesse IAS 39 rühmadesse:

- a) finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (tulude ja kulude aruande)
- b) laenud ja nõuded

Vastavalt fondijuhi ja fondivalitseja juhtkonna poolt koostatud analüüsile ja tehtud hinnangutele jagunevad Fondi finantsvarad alates 01.01.2018 järgmistesse rühmadesse:

tuhandetes eurodes	Lisa	Mõõtmis-kategooria		Bilansiline jääkväärtus vastavalt IAS-le 39 (seisuga 31.12.2017)	Mõju Ümberarvestus	Bilansiline jääkväärtus vastavalt IFRS-le 9 (seisuga 01.01.2018)
		IAS 39	IFRS 9			
					ECL	
Nõuded krediidasutustele		L&R	AC	3 513 727	0	3 513 727
Omakapitali instrumendid (aktsiad ja fondiosakud)		FVTPL	FVTPL	5 411 929	0	5 411 929
Võlainstrumendid		FVTPL	FVTPL	5 205 335	0	5 205 335
Võlainstrumendid kokku				14 130 991	0	14 130 991
Muud finantsvarad		L&R	AC	33 371	0	33 371
Finantsvarad kokku				14 164 362	0	14 164 362

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad on:

- nõudmiseni ja tähtajalised hoiused krediidasutustes;
- võlakirjad, mis ei oma turuosaliste hinnanoteeringut

Fondijuhi ja fondivalitseja juhtkonna hinnangul kannavad krediidasutuste nõuded väga minimaalset krediidiriski ning seetõttu hinnatakse nende finantsvarade krediidiriski individuaalselt. Lisaks hinnatakse individuaalselt korrigeeritud soetusmaksumusega võlakirjade krediidiriski. Tulenevalt sellest, et:

- võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses on bilansipäeval tähtaegsed;
- vastaspoolte finantsseisund on tugev ning ei ole eeldada makseraskuste tekkimist;
- fondijuht ja fondivalitseja juhtkond on hinnanud majanduskeskkonna perspektiivi lähiaastatel tugevaks;

ei ole IFRS 9 esma-rakendamisel 01.01.2018 kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses võlakirjade osas allahindlusi. Fondijuht ja fondivalitseja juhtkond on rakendanud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade allahindluste kajastamiseks regulaarse hindamise protsessi, mis muuhulgas sisaldab vastaspoolte maksekäitumise, finantstulemuste ja üldise majanduskeskkonna hindamist.

Fondi investeringutele, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, IFRS 9 allahindluse rakendamine ei kohaldu.

Vastavalt IFRS 9 nõuetele on muudetud ka õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatavate võlakirjade intresside kajastamist alates 01.01.2018 – IAS 39 nõuete kohaselt eristati selliste võlakirjade intressitulu ja kajastati intressitulu real, kuid IFRS 9 nõuetest tulenevalt on nende võlakirjade intressid kajastatud "Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatavatelt finantsvaradelt ja –kohustustelt" kirjel. 2017. aasta võrdlusandmete esitlusviisi pole muudetud. Kui 2017 aasta võrdlusandmetes oleks rakendatud võlakirjade intresside kajastamise klassifikatsiooni muutust, oleks perioodi intressitulu olnud 5 786 eurot ning neto kasum võlakirjadelt 62 643 eurot.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis hakkasid kehtima 1.1.2018 alanud aruandeperioodile, ei ole eeldatavasti olulist mõju Fondile.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
Initialled for the purpose of identification only
Initsiaalid/initials H.H.
Kuupäev/date 29.04.2019
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Fondile kohustuslikuks alates 1. jaanuar 2019 või hilisematel perioodidel ja mida Fond ei ole rakendanud ennetähtaegselt:

Finantsaruandluse kontseptuaalse raamistiku muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudetud kontseptuaalne raamistik sisaldab uut peatükki mõõtmise kohta, juhiseid finantstulemuse raporteerimise kohta, täiendatud mõisteid ja juhiseid (nt kohustuse mõiste) ning selgitusi oluliste valdkondade rolli kohta finantsaruandluses, näiteks juhtkonna kätte usaldatud ressursside kasutamise hoolsus, konservatiivsus, mõõtmise ebakindlus. Fond hindab mõju finantsaruannetele.

„Olulisuse mõiste“ – IAS 1 ja IAS 8 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudatused selgitavad olulisuse mõistet ning seda, kuidas mõistet rakendada, kaasates mõistesse need juhised, mis seni olid kirjas muudes standardites. Samuti on täiendatud mõistega kaasnevaid selgitusi. Muudatuste tulemusena on olulisuse mõiste kõikides IFRS standardites järjepidev. Info on oluline, kui selle avaldamata jätmine, valesti avaldamine või varjamine võib mõistlikult eeldades mõjutada otsuseid, mida ettevõtte üldotstarbeliste finantsaruannete peamised kasutajad nende aruannete põhjal teevad. Fond hindab mõju finantsaruannetele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Fondile.

2.2 Juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Aruannete koostamine kooskõlas IFRS'iga eeldab fondivalitseja juhtkonnalt otsuste, eelduste ja hinnangute tegemist, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ning varade, kohustuste, tulude ja kulude kajastamist. Kuigi hinnangute aluseks on nii juhtkonna parim teadmine kui faktid, võivad tegelikud tulemused hinnangutest erineda. Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse üle järjepidevalt ning hinnangute muudatusi kajastatakse muudatuste tegemise aastal ning kõikidel järgnevatel aastatel, mida hinnangu muudatus mõjutab.

Aruandeperioodil ei ole taolisi hinnanguid rakendatud.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade (nõudmiseni ja lühiajalised hoiused krediidiasutustes ning võlakirjad, mis ei oma turuosaliste hinnanooteeringut) osas on fondivalitseja juhtkond hinnanud 31.12.2018 seisuga oodatava krediidikahju suurus. Täpsem info toodud lisas 2.7 ja 3.3.

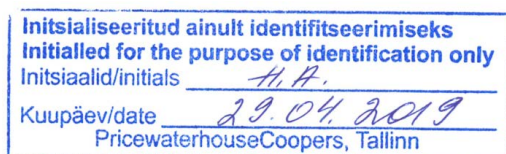
2.3 Välisvaluutapõhised tehingud

Arvestus- ja esitusvaluuta

Fondi raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes. Fondi arvestusvaluuta on samuti euro.

Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas toimuvad väärtpaperitehingud hinnatakse eurodesse tehingupäeva depoopanga viimase ostunoteeringuga. Välisvaluutat ning välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi hinnatakse eurodesse, võttes aluseks Fondi depoopanga hindamispäeva viimase ostunoteeringu. Välisvaluutas denomineeritud varade ümberhindamisest eurodesse tekkivad kasumid/kahjumid kajastatakse kasumiaruandes „Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest“.

2.4 Finantsvarade- ja kohustuste klassifikatsioon

Arvestuspõhimõtted alates 01. jaanuarist 2018

Fond klassifitseerib finantsvarad ja finantskohustused järgnevasse kategooriasse:

- finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande - soetamisel määratletud klassi õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – aktsiad, investeerimisfondide osakud, võlakirjad, positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses - raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused, turuosaliste hinnanoteeringut mitteomavad võlakirjad, tehingupäevaga kajastatud tehingutest saadaolevad summad, intressi- ja dividendinõuded;
- finantskohustused õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses - tehingupäevaga kajastatud tehingutelt maksta olevad summad, kohustused fondivalitseja ja depoopanga ees.

IFRS 9 kategooria	Klass (määratletud Fondis)	31.12.2018	
Finantsvarad	Nõuded krediidiasutustele	920 027	
	Võlakirjad	29 897	
	Muud finantsvarad	102 745	
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	Aktsiad	2 198 282	
	Kauplemise eesmärgil soetatud väärtpaberid	Fondiosakud	4 276 489
	Võlakirjad	7 472 026	

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Fond võtab finantsvara või -kohustuse arvele siis, kui Fondist saab instrumendi lepinguline osapool. Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste või müüke kajastatakse tehingupäeval, ehk päeval, mil Fond on võtnud kohustuse kas vara osta või müüa.

Fond kajastab arvele võtmisel finantsvara või -kohustust selle õiglases väärtuses, millele on lisatud või millest on maha arvatud finantsvara või -kohustuse puhul, mida ei kajastata õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, tehingukulutused, mis on otseselt seotud finantsvara omandamise või finantskohustuse emiteerimisega, näiteks teenustasud. Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastavate finantsvarade ja -kohustuste tehingutasud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja kui Fond annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved. Finantskohustus (või finantskohustuse osa) eemaldatakse finantsseisundi aruandest siis ja ainult siis, kui see on kustutatud (s.o kui lepingus määratletud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud).

Edasine kajastamine

Finantsvarad: võlainstrumendid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub Fondi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning finantsvara rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande: Varad, mis ei vasta soetusmaksumuse või õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumi kriteeriumile, kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Kasum või kahjum võlainstrumentidelt muutustega läbi kasumiaruande kajastatakse vastava perioodi, mil õiglase väärtuse muutus on toimunud, kasumiaruandes real Neto kasum/kahjum finantsvaradelt õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande. Sellised õiglase väärtuse kasumid ja kahjumid sisaldavad ka vastavatelt instrumentidelt teenitud lepingulisi intresse.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks	
Initialled for the purpose of identification only	
Initsiaalid/initials	<u>H.H.</u>
Kuupäev/date	<u>29.04.2019</u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

Korrigeeritud soetusmaksumus: Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum kasumiaruandes muudes tuludes/kuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel.

Omakapitaliinstrumendid

Fond kajastab omakapitaliinstrumendid õiglasel väärtuses. Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatud omakapitaliinstrumendist saadud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes real Neto kasum/kahjum finantsvaradelt õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande.

Tuletisinstrumendid

Tuletisinstrumendid (valuutaforvardid) võetakse arvele õiglasel väärtuses, arvestamata tehingukuludid tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglasel väärtuses. Juhul kui tuletisväärtpaberid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse leidmiseks hindamismeetodeid.

Need tehingud kajastatakse bilansis varana, kui nende turuväärtus on positiivne ning kohustusena, kui turuväärtus on negatiivne. Bilansis varade ja kohustuste õiglasi väärtusi tuletisinstrumentidel ei saldeerita. Tuletisinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erireegleid.

Valuutaforvardite realiseerunud kasum ja realiseerimata tulu/kulu tuletisinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse tulude ja kulude aruandes periooditulu ning -kuluna real „Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“.

Arvestuspõhimõtted kuni 31. detsember 2017

Fond klassifitseerib finantsvarad ja finantskohustused järgnevasse kategooriasse:

- finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande - soetamisel määratletud klassi õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – aktsiad, investeerimisfondide osakud, võlakirjad, positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- laenud ja nõuded - raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused, tehingupäevaga kajastatud tehingutest saadaolevad summad, intressi- ja dividendinõuded. Laene ja nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses;
- finantskohustused õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses - tehingupäevaga kajastatud tehingutelt maksta olevad summad, kohustused fondivalitseja ja depoopanga ees. Antud finantskohustusi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

IAS 39 kategooria	Klass (määratletud Fondis)		31.12.2017	
Finantsvarad	Laenud ja nõuded	Nõuded krediitiasutustele	3 513 727	
		Muud finantsvarad	33 371	
	Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	Kauplemise eesmärgil soetatud väärtpaberid	Aktsiad	2 059 487
			Fondiosakud	3 352 442
			Võlakirjad	5 205 335

Õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatav finantsvara või -kohustus on kauplemiseesmärgil hoitav, s.t. omandatud või tekkinud peamiselt edasimüügi või tagasiostmise eesmärgil. Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.H.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Esmane ja edasine kajastamine

Finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande võetakse esmalt arvele tehingupäeval ehk päeval, mil Fond omandab lepingujärgsed õigused finantsinstrumendi omandamiseks.

Õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatavad finantsvarad ja –kohustused võetakse esialgselt bilansis arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantsvara või –kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Tehingutega kaasnevad tehingutasud kajastatakse tulude ja kulude aruandes kuluna kirjel „Tehingutasud“. Muud finantsvarad ja –kohustused võetakse esmalt arvele nende soetusmaksumuses koos nendega otseselt seotud tehingukuludega.

Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse finantsvarasid ja finantskohustusi õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande nende õiglasel väärtuses (vt ka „Õiglase väärtuse hindamine“ allpool).

Muud finantsvarad kajastatakse pärast esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses (vt ka „Korrigeeritud soetusmaksumus“ allpool).

Finantskohustuste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ning negatiivse õiglase väärtusega tuletsinstrumendid, mida kajastatakse nende õiglasel väärtuses). Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuulavas summas. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast.

Väärtpaberite ümberhindlusest õiglasel väärtuses tekkinud kasumid ja kahjumid, välja arvatud intressi- ja dividenditulu (-kulu) kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja –kohustustest“.

Tuletsinstrumendid

Tuletsinstrumendid (valuutaforvardid) võetakse arvele õiglasel väärtuses, arvestamata tehingukulusid tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglasel väärtuses. Juhul kui tuletsiväärtpaberid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse leidmiseks hindamismeetodeid.

Need tehingud kajastatakse bilansis varana, kui nende turuväärtus on positiivne ning kohustusena, kui turuväärtus on negatiivne. Bilansis varade ja kohustuste õiglasi väärtusi tuletsinstrumentidel ei saldeerita. Tuletsinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erieegleid.

Valuutaforvardite realiseerunud kasum ja realiseerimata tulu/kulu tuletsinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse tulude ja kulude aruandes periooditulu ning –kuluna real „Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja –kohustustest“.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse ja see eemaldatakse Fondi bilansist kui lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele on aegunud või kui finantsvara koos kõigi oluliste omandiga seotud riskide ja hüvedega on üle antud.

Finantsvara kajastamise lõpetamisel näidatakse bilansilise jääkmaksumuse ja finantsvara realiseerimisel saadud müügihinna vahe tulude ja kulude aruande real „Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja –kohustustest“. Realiseerimisega seotud tehingutasud näidatakse real „Tehingutasud“. Kui kõik või märkimisväärne osa finantsvara omandiga seotud riskidest ja hüvedest ei ole üle antud, siis ülekantud finantsvara kajastamist ei lõpetata (näiteks väärtvõltside laenamised).

Finantskohustuste kajastamise lõpetamine

Fond lõpetab finantskohustuste kajastamise, kui lepinguga määratud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud. Erinevused finantskohustuse bilansilise jääkmaksumuse ja kustutatud või ülekantud maksumuse vahel kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only
Intsiaalid/initials <u>H.H.</u>
Kuupäev/date <u>29.04.2019</u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

2.5 Õiglase väärtuse hindamine

Õiglase väärtuse all mõeldakse väärtust, millega Fondi vara on võimalik müüa tehingust huvitatud ja Fondist sõltumatule osapooltele hindamispäeva seisuga. Väärtpaberibörsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustuste (näiteks aktsiad, fondid, võlakirjad, tulefinstrumendid) puhul põhineb õiglane väärtus börsipäeva sulgemishinnal (close price). Fond kajastab kõiki investeeeringuid väärtpaberitesse õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, välja arvatud need investeeeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik leida. IFRS 13 „Õiglase väärtuse määramine“ kohaselt börsil kaubeldavate finantsvarade ja kohustuste õiglase väärtusena kasutatakse börsi sulgemishinda, kui see jääb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Kui sulgemishind ei jää antud vahemikku, määrab fondivalitseja õiglase väärtusena hinna ostu- ja müügihinna vahel, mis kõige tõpsemalt väljendaks konkreetse väärtpaberi õiglast väärtust.

Fondi varade väärtuse määramise aluseks on AS LHV Varahaldus juhatuse poolt kinnitatud „Investeeringufondide vara puhasväärtuse arvutamise reeglid“, millega määratakse reguleeritud turgudel kaubeldavate, reguleeritud turul mittekaubeldavate ja muude Fondi finantsvarade ja -kohustuste määramise põhimõtted.

Börsil kaubeldava investeeringufondi aktsia või osaku väärtus määratakse samamoodi nagu börsil kaubeldava aktsia väärtus. Börsil mittekaubeldava lepingulise fondi osaku väärtus määratakse viimase teadaoleva tagasivõtmishinna alusel või kui hind ei ole kättesaadav, siis fondi puhasväärtuse põhjal. Börsil kaubeldava võlaväärtpaberi väärtus määratakse vastavalt reguleeritud turu viimasele teadaolevale ostunoteeringule (*last bid-price*).

Kui instrumentide õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, võidakse neid kajastada soetusmaksumuses või määrab õiglase väärtuse fondivalitseja juhatus kasutades hindamismeetodeid. Fondivalitseja kasutab omapoolse õiglase väärtuse määramisel erinevaid hindamismeetodeid, mis hõlmavad sõltumatute osapoolte vahel hiljuti toimunud turutehinguid, viiteid teistele, ligikaudselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoo analüüsi ja optioonide hindamise mudeleid ja muid hindamismeetodeid tuginedes võimalikult palju turuinfole ja võimalikult vähe firmapõhistele sisenditele.

2.6 Tasaarveldamine

Finantsvarasid ja -kohustusi tasaarveldatakse ja näidatakse bilansis netosummas ainult juhul, kui Fondil on selleks juriidiline õigus ning kavatsus need varad ja kohustused tasaarveldada või realiseerida samaaegselt. Fond ei ole aruande- ega võrreldaval perioodil varade ja kohustuste tasaarveldamist rakendanud.

2.7 Finantsvarade väärtuse langus

Arvestuspõhimõtted alates 01. jaanuarist 2018

Kui Fondil on finantsvarasid, mida ei kajastata nende õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruandes, siis hinnatakse igal aruande kuupäeval, kas esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et varade väärtus võib tegelikkuses olla vähenenud võrreldes nende varade bilansilise väärtusega. Finantsvara väärtuse langemisele võivad viidata:

- väärtpaberi emitendi finantsraskused, viited emitendi võimalikule pankrotile
- väärtpaberi intressi- või põhiosamaksete maksmatajätmine või hilinenud maksmine
- finantsvara aktiivse turu kadumine
- teised olulised sündmused, mis võivad viidata varade väärtuse langusele.

Allahindluse nõuded põhinevad oodatava krediidikahjumi (ECL) mudelil. Oodatav krediidikahjum vähendab vara bilansilist väärtust, kahjumit kajastatakse tulude ja kulude aruandes. Krediidiriski ja ECL hindamine bilansipäeval on erapooletu ja tõenäosustega kaalutud ning sisaldab kogu saadaolevat informatsiooni, mis on asjakohane hinnangu tegemiseks – sh informatsiooni toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke prognoose tulevikusündmustest ja majandustingimustest. ECL arvutuste hindamisel kasutatakse nii mudeleid kui ekspert-hinnanguid.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only
Initsiaalid/initials <u>H.H.</u>
Kuupäev/date <u>29.04.2019</u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Vastavalt IFRS 9 tugineb oodatav krediidikahju leidmine kolmele allahindlusfaasile.

- Toimivad varad (faas 1) – puuduvad märkimisväärsed krediidikvaliteedi halvenemise tunnused. Kajastatakse kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida järgneva 12 kuu jooksul (12 kuu ECL).
- Alatoimivad varad (faas 2) – krediidirisk on arvelevõtmisest alates oluliselt suurenenud. Kajastatakse kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida kogu tema eluea jooksul (eluea ECL).
- Mittetoimivad varad (faas 3) – maksejõuetus. Kajastatakse (täiendav) kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida kogu eluea jooksul.

ECL arvutatakse funktsioonina makseviituse tõenäosusest (PD), kahjumäärast antud makseviituse vm kahjujuhtumi tekkimise korral (LGD) ning suuruselt antud hetkel (EAD).

Arvestuspõhimõtted kuni 31. detsember 2017

Kui fondil on finantsvarasid, mida ei kajastata nende õiglases väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande, siis hinnatakse igal aruande kuupäeval, kas esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et varade väärtus võib tegelikkuses olla vähenenud võrreldes nende varade bilansilise väärtusega. Finantsvara väärtuse langemisele võivad viidata:

- väärtpaberi emitendi finantsraskused, viited emitendi võimalikule pankrotile;
- väärtpaberi intressi- või põhiosamaksete maksmatajätmine või hilinenud maksmine;
- finantsvara aktiivse turu kadumine;
- teised olulised sündmused, mis võivad viidata varade väärtuse langusele.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade väärtuse langemisel arvutatakse kahjumi suurus vara bilansilise väärtuse ning hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahelise erinevusena, mida on diskonteeritud finantsvara esialgse sisemise intressimääraga. Vara bilansilist väärtust vähendatakse saadud kahjumi võrra, kahjumit kajastatakse tulude ja kulude aruandes. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara väärtuse languse korral antud vara intressitulu arvestust ei muudeta. Kui kahjum vara väärtuse languselt väheneb ja seda langust saab objektiivselt seostada sündmusega, mis toimub pärast väärtuse languse kajastamist, siis tühistatakse eelnevalt kajastatud vara väärtuse langusest tulenev kahjum.

2.8 Intressid

Intressitulud ja -kulud kajastatakse tulude ja kulude aruandes, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib eeldatava rahavoo täpselt läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara bilansilise väärtuseni. Efektiivse intressimäära arvutamisel hindab Fond rahavooge, arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevasi krediidikahjumeid. Intressitulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Intressitulu“.

2.9 Dividendid

Dividendid võetakse arvele esimesel päeval, mil aktsia kaupleb ilma dividendita (Ex-dividends date), arvestades välja kuulutatud dividendimäära, Fondi poolt omatavate aktsiate arvu aktsionäride nimekirja fikseerimise päeval ning rakendatavat maksumäära. Dividendinõue eemaldatakse aktiveeritud vastava rahasumma laekumisel fondi. Enammakstud maksud dividendidelt jäetakse aktivatena üles, kuni summad laekuvad Fondi. Dividenditulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Dividenditulu“.

2.10 Viitlaekumised

Viitlaekumiste all kajastatakse üldiselt dividendinõuded (vt arvestuspõhimõtte "Dividendid"), tekkepõhiselt arvestatud, kuid laekumata tulud, sh intressid ja intressi iseloomuga nõuded ning müügitehingud, mille väärtuspäev on hiljem kui bilansipäev.

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only
Intsiaalid/initials <u>H.H.</u>
Kuupäev/date <u>29.04.2019</u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

2.11 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid all kajastatakse nõudmiseni hoiuste saldod pangakontodel, üleööhoiuste saldod ning kuni 3-kuulisi tähtajalisi hoiuseid.

Üleööhoiustelt laekunud intressid kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.12 Tähtajalised hoiused

Tähtajaliste hoiuste all kajastatakse krediidasutustes hoitavaid hoiuseid. Vastavalt investeerimisfondide seadusele võib avatud avalik Fond investeerida krediidasutuste hoiustesse tähtajaga kuni 12 kuud. Tähtajalistelt hoiustelt arvestatud kuid hindamispäevaks laekumata intressid kajastatakse bilansis real „Tähtajalised hoiused“ ning tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.13 Investeerimisfondi puhasväärtuse arvutamine

Fondi vara puhasväärtus määratakse kindlaks lähtudes investeerimisfondide seadusest, Rahandusministri kehtestatud Investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise korrast, AS LHV Varahaldus (fondivalitseja) sisemistest protseduurireeglitest ja Fondi tingimustest.

Fondi vara puhasväärtuse (NAV) määramiseks arvutatakse välja Fondi koguarade turuväärtus ning lahutatakse sellest Fondi kohustused. Osaku puhasväärtus saadakse kogupuhasväärtuse jagamisel ringluses olevate osakute arvuga.

2.14 Valitsemistasu

Valitsemistasu on fondivalitsejale makstav tasu Fondi valitsemise eest. Valitsemistasu määr on 1% aastas Fondi varade turuväärtusest. Valitsemistasu arvestatakse Fondi varade turuväärtusest maha igapäevaselt ning makstakse välja hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.

2.15 Depootasu

Depootasu on depoopangale makstav igakuine tasu depooteenuste osutamise eest. Depootasu aastane määr on kuni 0,05% fondi aktive turuväärtusest. Fondi depootasu määra vähendatakse tulenevalt fondi ja fondivalitseja valitsetavate muude pensionifondide, mille vara hoitakse depoopangas, kogumahust. Depootasu aastane määr ei lange alla 0,042%. Depootasule lisandub käibemaks. Depootasu makstakse välja depoopangale hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.

2.16 Tehingutasud

Tulude ja kulude aruandes on real „Tehingutasud“ all kajastatud fondi arvel tehtavate tehingutega vahetult seotud ülekandekulud ja teenustasud.

2.17 Osakute märkimine

Osakute märkimine toimub vastavalt Fondi emissiooniprospекtis kirjeldatud tingimustele.

2.18 Väljamaksed osakuomanikele, märkimis- ja lunastamistasu

Osaku ostmisel väljalasketasu puudub. Osaku tagasivõtmistasu piirmäär on 1% osaku puhasväärtusest ning tasu kuulub Fondivalitsejale tasumisele osakuomaniku arvelt.

2.19 Fondiosakud

Fond on välja lasknud ühte liiki osakuid, mis annavad osakuomanikule õiguse proportsionaalsele osale Fondi netovarast Fondi likvideerimisel tähtaja saabudes. Osakuomaniku nõudel peab fondivalitseja osaku tagasi võtma; osakuomanikel on õigus osakuid tagasi anda ja vastu saada raha igapäevaselt. Osakutega ei kaasne muid lepingulisi kohustusi peale nende lunastamise Fondi likvideerimisel.

Osakud kajastatakse omakapitalina, kuna järgmised IAS 32 kriteeriumid on täidetud:

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only
Initsiaalid/initials <u>H.H.</u>
Kuupäev/date <u>29.04.2019</u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

- osakud annavad omanikule õiguse saada proportsionaalse osaluse Fondi netovarast (ehk kogupuhasväärtusest) Fondi likvideerimisel. Fondi puhasväärtus saadakse, lahutades Fondi kohustused Fondi varade turuväärtusest. Proportsionaalne osalus arvutatakse järgnevalt: jagatakse Fondi kogupuhasväärtus kõigi väljalastud osakute arvuga ning korrutatakse saadud summa igale osakuomanikule kuuluvate osakute arvuga;
- osakud on allutatud kõikidele teistele Fondi poolt välja lastud võla- vm instrumentidele;
- kõikide osakutega kaasnevad õigused (saada tasu vastavalt proportsionaalsele osalusele netovaras) on identsed;
- Fondil ei ole muid finantsinstrumente või lepinguid, millega kaasnevad rahavood põhinevad suures osas kasumil, netovara muutustel või bilansis/bilansiväliselt kajastatud netovarade õiglase väärtuse muutusel, mille tulemusena oleks osakuomanike tulu oluliselt piiratud või fikseeritud.

Kui osakutega seotud tingimused muutuvad nii, et ülal loetletud kriteeriumid ei ole enam täidetud, klassifitseeritakse osakud finantskohustuseks alates päevast, mil need tingimused ei ole täidetud. Finantskohustus võetakse arvele tehingupäeva õiglases väärtuses. Juhul, kui tekib erinevus omakapitaliinstrumenti bilansilise väärtuse ja kohustuse õiglase väärtuse vahel, kajastatakse vahe omakapitalis.

Uute osakute väljalaskmisega seotud otsesed kulud kajastatakse omakapitalis, osakute eest tasutud summa vähendamisenä. Kui Fond ostab enda osakud tagasi, vähendatakse osakuomanikele kuuluvat omakapitali saadud tasude võrra, millest on maha arvatud müügiga otseselt seotud kulutused.

2.20 Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansipäeva ja raamatupidamise aastaaruande koostamise päeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud asjaoludega (täpsem informatsioon lisas 9).

Lisa 3 Finantsriskide juhtimine

Fond investeerib oma vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele erinevatesse väärtpaperitesse, tuletisinstrumentidesse, hoiustesse.

Fondidesse investeerimisega kaasnevad mitmesugused riskid, mis võivad mõjutada investeringu tootlust. Fondide minevikutootlus ei tähenda lubadust Fondide järgmiste perioodide tulude kohta. Fondide investeerimispoliitikast tulenevalt võib osaku puhasväärtus kõikuda. Fondid võivad teenida nii kasumit kui ka kahjumit. Investor peaks arvestama sellega, et tulevikus ei pruugi ta Fondist tagasi saada kogu sinna investeeritud summat. Mida lühem on investeringu kestus, seda tõenäolisem on kaotuse võimalus.

Fondijuht investeerib Fondi vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele, arvestades seejuures Investeerimisfondi seaduse ja Fondi tingimustega seotud investeerimispiiranguid. Investeerimislimitidest kinnipidamist jälgitakse igapäevaselt, investeerimispiirangute ületamise korral võtab fondijuht ette meetmed nende likvideerimiseks.

Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt on Fond avatud järgmistele riskidele:

tururisk

krediidirisk

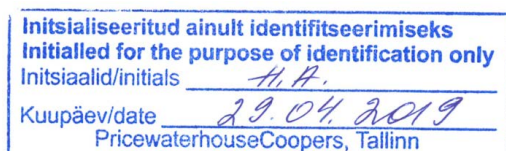
likviidsusrisk

kapitalirisk

3.1 Tururisk

Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida finantsinstrumentide tulevaste rahavoogude õiglase väärtuse muutusest tulenevalt muutustest intressimäärades, valuutakurssides ja aktsiahindades.

Tururiski vähendamiseks hajutatakse investeringuid erinevate emitentide, riikide ja piirkondade vahel ning võidakse kasutada tuletisinstrumente.

Väärtpaberiturgudel toimuvat jälgitakse igapäevaselt. Turusituatsioonide muutumisel võidakse vajadusel investeringutes teha muudatusi, näiteks vähendada või suurendada aktsiaosakaalu Fondi koguinvesteeringutes.

Fondi investeeringud aruandepäeva seisuga on toodud Investeeringute aruandes.

Intressimäära risk

Intressimäära risk tuleneb võimalusest, et muutused intressimäärades mõjutavad tuleviku rahavoogusid või finantsinstrumendi õiglast väärtust. Suurem osa intressiriskist tuleneb investeeringutest võlainstrumentidesse.

Tabelis esitatud tundlikkuse analüüs näitab põhjendatud võimalike intressimäärade muutuste mõju Fondi kasumlikkusele tulenevalt kahest aspektist:

- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate ujuva intressimääraga finantsinstrumentide (võlakirjad) neto intressitulu aastane muutus
- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate fikseeritud intressimääraga finantsinstrumentide (raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoised ja võlakirjad) õiglase väärtuse aastane muutus

Intressimäärade muutuse mõju tulude ja kulude aruandele	Muutus baaspunktides	Intressitulu muutus (EUR)	Õiglase väärtuse muutus (EUR)
31.12.2018			
EUR	+/- 20	+/- 6 937	+/- 823
USD	+/- 20	+/- 1 827	+/- 699
31.12.2017			
EUR	+/- 20	+/- 5 902	+/- 534
USD	+/- 20	+/- 2 003	+/- 0

Järgnev tabel analüüsib Fondi avatust intressiriskile. Fondi intressiteenivad varad on kajastatud põhisummades ja kategoriseeritud järgmise intressi ümberhindamise järgi. Fondil puudusid 2018. ja 2017. aastal intressikandvad kohustused. Summad tabelis on esitatud eurodes.

31.12.2018	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhisummades	Kogunenud intress	Kokku
Varad							
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoised	920 027	0	0	0	920 027	0	920 027
Võlakirjad õiglases väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande	2 628 000	200 000	2 619 048	1 930 945	7 377 993	64 136	7 442 129
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	0	29 871	0	0	29 871	26	29 897
Kokku	3 548 027	229 871	2 619 048	1 930 945	8 327 891	64 162	8 392 053
31.12.2017							
Varad							
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoised	3 513 727	0	0	0	3 513 727	0	3 513 727
Võlakirjad õiglases väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande	952 000	440 000	2 115 651	1 653 853	5 161 504	43 831	5 205 335
Kokku	4 465 727	440 000	2 115 651	1 653 853	8 675 231	43 831	8 719 062

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.H.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumendi väärtus muutub tulenevalt muutustest valuutakurssides. Fond kasutab valuutariski maandamiseks tulefinstrumente. Avatud valuutapositioni jälgib fondijuht igapäevaselt. Vastavalt Fondi tingimustele võib Fond hoida avatud valuutapositioni maksimaalselt 50% Fondi vara väärtusest. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustused on tabeli veergudes toodud eurodes vastavalt bilansipäeval kehtinud vahetuskursile. Fondil on finantskohustused ainult eurodes.

Avatud valuutapositionide kontsentreerumine

31.12.2018	EUR	USD	JPY	CHF	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad						
Raha ja raha ekvivalendid	694 830	217 523	1 012	1 053	5 609	920 027
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:						
Võlakirjad	6 237 112	1 205 017	0	0	0	7 442 129
Aktsiad	1 939 589	79 680	64 586	47 518	66 909	2 198 282
Fondiosakud	3 986 316	256 470	0	0	33 703	4 276 489
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	29 879	0	0	0	0	29 897
Viitlaekumised	102 515	231	0	0	0	102 745
Valuutariski kandvad varad kokku	12 990 258	1 758 920	65 598	48 571	106 221	14 969 569

Valuutariski kandvad kohustused

Muud kohustused	-13 353	0	0	0	0	-13 353
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-13 353	0	0	0	0	-13 353

Avatud valuutaposition	12 976 905	1 758 920	65 598	48 571	106 221	14 956 216
-------------------------------	-------------------	------------------	---------------	---------------	----------------	-------------------

31.12.2017	EUR	USD	JPY	CHF	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad						
Raha ja raha ekvivalendid	3 036 369	475 110	263	0	1 985	3 513 727
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:						
Võlakirjad	4 372 093	833 242	0	0	0	5 205 335
Aktsiad	1 778 798	82 373	70 496	46 343	81 477	2 059 487
Fondiosakud	2 988 961	330 466	0	0	33 013	3 352 440
Viitlaekumised	33 000	371	0	0	0	33 371
Valuutariski kandvad varad kokku	12 209 221	1 721 563	70 759	46 343	116 475	14 164 360

Valuutariski kandvad kohustused

Muud kohustused	-12 644	0	0	0	0	-12 644
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-12 644	0	0	0	0	-12 644

Avatud valuutaposition	12 196 577	1 721 563	70 759	46 343	116 475	14 151 717
-------------------------------	-------------------	------------------	---------------	---------------	----------------	-------------------

Tulefinstrumentid on toodud lepingulistest summades bilansiväliste varade ja bilansiväliste kohustustena. Tulefinstrumentide õiglaseks väärtuseks on bilansiväliste varade ja bilansiväliste kohustuste vahe.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.H.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Järgnev tundlikkuse analüüs esitab põhjendatud võimalike muutuste mõju tulude ja kulude aruandele valuutades, milles Fondil on olulised finantsvarad aruandeperioodi lõpu seisuga. Tabelis esitatud summad on eurodes.

Mõju tulude ja kulude aruandele	Kursimuutus	2018	Kursimuutus	2017
USD kurss	+/- 10%	+/- 175 892	+/- 10%	+/- 172 156
JPY kurss	+/- 10%	+/- 6 560	+/- 10%	+/- 7 076
CHF kurss	+/- 10%	+/- 4 857	+/- 10%	+/- 4 634

Aktsiahinna risk

Aktsiahinna risk väljendab potentsiaalset kahju, mis tekib ebasoodsatest muutustest aktsiate või nendega seotud tuletisinstrumentide õiglasest väärtusest tulenevalt muutustest aktsiaindeksites või üksikute aktsiate hindadest. Fond maandab riski investeerides erinevatele turgudele ja limiteerides maksimaalseid positsioone emitentide kaupa.

Fond järgib aktsiahinna riski juhtimisel õigusaktides, Fondi tingimustes ja prospektis välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- ühe instrumendi maksimaalne investering 10% Fondi vara väärtusest;
- ühe konsolideerimisgrupi poolt välja antud väärtpaberite maksimaalne osakaal 20% Fondi vara väärtusest;
- üle 5% kontsentratsiooniga investeringute koondpositsiooni maksimaalne osakaal 40% Fondi vara väärtusest;
- aktsiate ja aktsiafondide maksimaalne osakaal 95% Fondi vara väärtusest;
- lubatud maksimaalne osaluse osakaal äriühingust 10%.

Fondi investeringute jaotus geograafiliste piirkondade ja sektorite lõikes on esitatud lisa 3.4 Riski kontsentratsioon .

3.2 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on võimalus, et turu madala likviidsuse tõttu ei ole Fond võimeline ostma või müüma väärtpabereid soovitud hinnatasemel ning seetõttu ei ole võimalik järgida Fondi investeerimispoliitikat ja/või ei saa rahuldada kõiki osakute lunastusnõudeid õigel ajal, seda eriti olukorras, kus mitmeid suuri lunastusordereid on kogunenud samaaegselt.

Likviidsusrisk võib samuti suureneda tururiski ja krediidiriski suurenemisega raskes turuolukorras, näiteks majanduslanguse korral.

Fond juhib likviidsusriski järgmiste kriteeriumite alusel:

- Fond investeerib valdavalt turukõlblikesse väärtpaberitesse, mis on kergesti realiseeritavad;
- Fond võib investeerida maksimaalselt 10% Fondi vara väärtusest turul mittekaubeldavatesse aktsiatesse ja võlakirjadesse.

Investeeringud on jaotatud likviidseteks ja ebalikviidseteks fondivalitseja sisemise hinnangu alusel vastavalt sellele, kui kiiresti on instrumenti võimalik õiglase hinnaga võõrandada. Likviidseks on loetud instrumendid ja positsioonid, mille võõrandamine võtab fondivalitseja hinnangul aega kuni kolm pangapäeva. Ebalikviidsed instrumendid on omakorda jaotatud kaheks - instrumendid, mida on võimalik fondivalitseja hinnangul võõrandada õiglase hinnaga kuni 2 nädala jooksul ning instrumendid, mida ei ole.

Fondi finantsvarad kogusummas 10 469 988 eurot (2017. a: 10 084 036 eurot) on fondijuhi hinnangul likviidsed, kuna fondi positsiooni on võimalik kuni 3 börsipäevaga turutingimustel realiseerida.

Alljärgnevas tabelis on toodud mittelikviidsete väärtpaberite info, mille realiseerimine võib võtta kuni 2 nädalat:

Mittelikviidsed väärtpaberid	31.12.2018	31.12.2017
Võlakirjad		
Baltic Horizon Fund 4.25% 08/05/23	232 960	0
Citadele banka 5.5% 24/11/2027	160 889	165 699
Citadele banka 6.25% 06/12/2026	391 650	391 674
Nelja Energia 02/06/21	0	209 975

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.A.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Tartu linn 25/10/32	29 897	0
Võlakirjad kokku	815 396	767 348
Aktsiad		
Apranga	33 224	52 535
Arco Vara	11 638	7 498
Bank Saint Petersburg	33 382	47 070
Ekspress Grupp	61 220	73 581
Grigeo	29 018	30 441
Grindeks	100 263	104 890
Linax Agro	64 788	75 988
Olainfarm	158 361	190 270
Olympic Entertainment Group	0	66 344
PFNONWOVENS	33 526	34 407
PRFoods	0	7 970
Siauliu Bankas	18 169	22 239
Tallink Grupp	274 898	338 544
Tallinna Kaubamaja	255 387	279 045
Aktsiad kokku	1 073 874	1 330 822
Fondiosakud		
Aberdeen Latin American Equity Fund	0	33 419
BaltCap Latvia Venture Capital Fund K.S.	21 144	22 746
BaltCap Lithuania SME Fund KÜB	137 377	133 948
BaltCap Private Equity Fund II	147 144	127 025
Birdeye Timber Fund	47 302	47 520
Birdeye Timber Fund 2	106 301	0
East Capital Baltic Property Fund II	419 385	393 388
East Capital Baltic Property Fund III	489 933	0
EFTEN Kinnisvarafond	847 200	880 427
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	123 709	172 370
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	122 911	171 311
KJK Fund III S.C.A. SICAV-RAIF	42 898	0
Usaldusfond EFTEN Real Estate Fund 4	91 655	0
Fondiosakud kokku	2 596 959	1 982 154
Kokku	4 486 229	4 080 324

Fondi tingimuslikud kohustused 31.12.2018 seisuga järgmise 10 aasta jooksul:

Investeeringu tüüp	Kohustuse suurus (miljonit eurot)
Erakapitali investeeringud	0.31
Riskikapitali investeeringud	0
Investeeringud kinnisvara fondidesse	0.27
Kokku	0.58

Fondil ei ole kindla lunastustähtajaga finantskohustusi, mistõttu ei ole siinkohal esitatud ka Fondi kohustuste ja nende kohustuste katteks hoitavate varade struktuuri tähtaegade lõikes. Fondi bilansipäeva finantskohustuste maksetähtajad on kuni 1 kuu, kuid tulenevalt Fondi likviidsete finantsvarade mahust suudab Fond finantskohustusi täita.

3.3 Krediidirisk

Krediidirisk on võimalik kahju, mille võib põhjustada finantsinstrumendi vastaspoole võimetus oma kohustusi täita. Fond järgib sisemisi protseduureegleid vastaspoolte valimisel ning fondijuht jälgib regulaarselt vastaspoolte krediitireitinguid, uudisvoogu ja finantsaruandeid. Fondijuht esitab kord kuus mitte-kvantitatiivsete riskide ülevaate riskijuhtimise üksusele ja juhatusele, mis sisaldab ka vastaspooltega toimunud olulisi sündmusi.

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.A.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

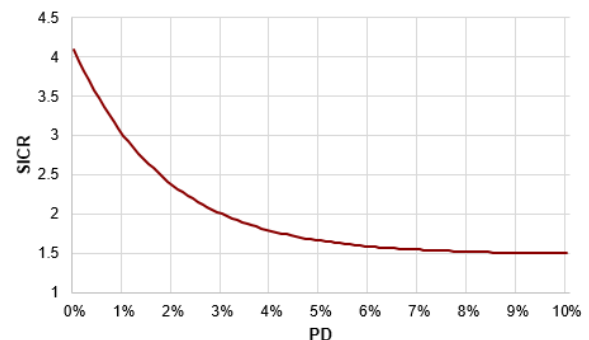
Korrigeeritud soetusmaksumuses hinnatud finantsvaradele leitakse allahindlus, mis baseerub oodatava krediidiriski (ECL) mudelil. ECL mudeli eesmärgiks on arvutada 12 kuu ja eluea oodatav krediidikahjum vastavalt finantsvara allahindlusfaasile. IFRS 9 kehtestab kolme-faasilise mudeli väärtuse languse määramiseks vastavalt krediidikvaliteedi muutusele peale esmast arvelevõtmist. Finantsinstrument, mis ei ole esmasel kajastamisel krediidikahjumiga, klassifitseeritakse Faasi 1 ning ECL mõõdetakse summas, mis on võrdne 12-kuulise osaga kogu oodatava eluea krediidikahjumist. Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine alates esmasest arvelevõtmisest, klassifitseeritakse finantsinstrument Faasi 2, aga ei loeta veel allahinnatuks. Juhul kui finantsinstrument on krediidikahjumiga, liigitatakse see Faasi 3. Faasi 2 ja 3 kuuluvate instrumentide puhul arvutatakse ECL kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumi põhjal. Aruandekuupäeva seisuga liigituvad kõik korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad Faasi 1.

Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (SICR) alates esmasest arvelevõtmisest, klassifitseeritakse finantsinstrument järgmise allahindlusfaasi. Olulist krediidiriski suurenemise hindamisel võrreldakse algset eluea PD ja aruandluse hetkel kehtivat eluea PD.

Selleks, et finantsvara liiguks järgmise allahindlus-faasi, peab eluea PD olema suurenenud rohkem kui 100 bps ning samaaegselt täitma tingimust $PD_{life}/PD_{life(algne)} > 1,4885 + \exp \cdot (0,9549 - 54,173 \cdot PD_{life(algne)})$.

Lisaks võib ilmneda krediidiriski suurenemine olulise tähtsusega lepingutingimuste rikkumisel.

Valemi illustreerimiseks on kujutatud graafikul SICR graafikukõver. SICR kõver näitab mitu korda peab olema PD kasvanud, et finantsvara liiguks järgmise allahindlusfaasi. Lisaks kõverale peab PD suurenemine olema vähemalt 100 bps.

SICR kõver: Esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhe (PD kasv kordades) olulise krediidiriski suurenemise identifitseerimiseks.

Kasutatud ECL mudel järgib marginaalkahjumite summa lähenemist, kus ECL arvutatakse marginaalkahjumite summana, mis ilmnevad igas ajaperioodis (kuus) aruandekuupäevast alates. Marginaalkahjumid tulenevad individuaalsetest riskiparameetritest (PD, LGD, EAD), mis prognoosivad võlgnevuse jääke ja kahjumeid maksejõuetuse puhul ning iga perioodi maksejõuetuse tõenäosust.

ECL arvutused põhinevad järgmistel komponentidel:

- Maksejõuetuse tõenäosus (PD) on hinnang, kui suure tõenäosusega kindlaksmääratud aja jooksul instrument mutub maksejõuetuks.
- Võlgnevuse suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) on hinnang tulevikus maksejõuetuse tekkimise hetkel kehtivale eeldatavale nõudesummale, mis võtab arvesse aruandekuupäevale järgnevaid oodatavaid muutusi, sh põhiosa ja intressimaksed.
- Kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD) on hinnang maksejõuetusest tingitud kahjule. See põhineb saadaolevate rahavoogude ja oodatavate rahavoogude vahele. LGD kajastatakse protsendina EAD-st.
- Diskontomäär kasutatakse oodatava kahjumi diskonteerimiseks nüüdisväärtusele aruandekuupäeva seisuga.

Igale korrigeeritud soetusmaksumuses hinnastatavale finantsvarale leitakse krediidireiting, kasutades sisemist reitingumudelit. Antud reitingumudel seob vastaspoole finantsseisu ja äririski hinnangu võimaliku maksejõuetuse tõenäosusega. Krediidiriski mudelist saadud 12 kuu PD rekaliibreeritakse tulevikku vaatavaks 12 kuu hinnanguks arvestades vastavaid makrostsenaariume. Vastavad makronäitajad, mida mudelis kasutatakse indekse kujul, sisaldavad hinnangut olemasolevale majanduskeskkonnale. Kasutades maksejõuetuse kõverat, konverteeritakse saadud 12 kuu PD hinnang eluea PD-ks selliselt, et tulemuseks on konkreetse finantsinstrumendi oodatav maksejõuetus

igal tulevasel ajahetkel kuni oodatava eluea lõpuni. Arvestades makrostsenaariumite indekseid, saadakse kõik tulevased PD-d kõikidele makromajanduslikele stsenaariumitele.

Maksejõuetusel tekkiv kahjumäär (LGD) arvutatakse vastava tagatise hinnangulise kiirrealiseerimisväärtuse põhjal. LGD mudelis arvestatakse tagatiseks nii võlakirja tingimustes fikseeritud tagatised kui ka kaudsed tagatised (nt riigi vahendid). Arvestades makromajanduslike stsenaariumitega, saadakse igale allahindlusstsenaariumile vastavad LGD määrad.

Tulevikku vaatava informatsiooni lisamiseks ECL mõõtmiseks, arvutatakse tõenäosusega kaalutud ECL summa vastavalt kolmele allahindlusstsenaariumile (baas, positiivne ja negatiivne). Majandusliku stsenaariumite kaalud seisuga 31.12.2018 on järgmised: baasstsenaarium 65%, negatiivne stsenaarium 25% ja positiivne stsenaarium 10%.

Matemaatiliselt võrdub oodatav krediidikahju vastava ajaperioodi (12 kuud või eluea) PD, LGD, EAD ja diskontomäära korrutiste summaga, arvestades konkreetsete majanduslike stsenaariumite tõenäosusi.

$$ECL = p_{baas} \cdot ECL_{baas} + p_{pos} \cdot ECL_{pos} + p_{neg} \cdot ECL_{neg} \quad \text{ja} \quad ECL_T = \sum_t PD_t \cdot LGD_t \cdot EAD_t \cdot d_t,$$

kus:

ECL_T – ajaperioodi T (12 kuud või eluea) ECL, leitakse iga stsenaariumi kohta ($ECL_{baas}, ECL_{pos}, ECL_{neg}$);

PD_t – maksejõuetuse tõenäosus kuu t puhul, leitakse igale stsenaariumile;

LGD_t – oodatav kahjumäär kuu t puhul, leitakse igale stsenaariumile;

EAD_t – laenujääk kuu t seisuga;

d_t – diskontomäär;

$p_{baas}, p_{pos}, p_{neg}$ – vastava stsenaariumi tõenäosused.

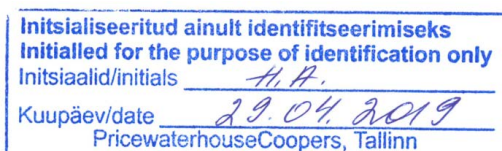
Fond järgib krediidiriski juhtimisel õigusaktides ja Fondi tingimustes välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- Fondi võlakirjakontsentratsioon ühe emitendi kohta sõltub emitendi tüübist: vastavate keskvalitsuste või rahvusvaheliste organisatsioonide poolt emiteeritud võlakirjadesse maksimaalselt 35% Fondi vara väärtusest; muude emitentide puhul 5% Fondi vara väärtusest;
- Fond võib hoiustada ühe krediidiasutuse hoiustesse maksimaalselt 10% Fondi vara väärtusest.

Tabelis on välja toodud fondi maksimaalne avatus krediidiriskile, lähtuvalt instrumentide bilansilistest väärtustest ning tuletisinstrumentid on esitatud netosummas (tabel ei kajasta aktsia- ja fondiinvesteeringuid, mis ei kanna krediidiriski). Fondis ei ole ühtegi võlakirja, mis oleks ületähtaegne oma põhiosa või intressimaksetega. Fond ei ole pantinud oma finantsvara.

	31.12.2018	31.12.2017
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoiused	920 027	3 513 727
Viitlaekumised	102 745	33 371
Võlakirjad õiglasest väärtusest muutustega läbi tulude ja kulude aruande	7 442 129	5 205 335
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	29 897	0
Kokku	8 494 798	8 752 433

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate finantsvarade (võlakirjad ja tähtajalised hoiused) jaotus sisemise reitingu järgi koos oodatava krediidikahjuga. 31.12.2018 seisuga omavad kõik sellised finantsvarad investeerimisjärku reitingut (<9) ning kuuluvad allahindlusfaasi 1.

31.12.2018	Reiting	Turuväärtus	12 kuu ECL	Kokku
madal krediidirisk	4	29 897	0	29 897
madal krediidirisk	5	0	0	0
madal krediidirisk	6	0	0	0
keskmise krediidirisk	7	0	0	0
keskmise krediidirisk	8	0	0	0
kõrgendatud krediidirisk	9	0	0	0
Kokku		29 897	0	29 897

Standard & Poor's / Moody's reitingute lõikes jagunevad fondi investeringud võlakirjadesse järgmiselt:

	31.12.2018	31.12.2017
AA+ / Aa1	0.21%	0%
AA / Aa2	4.55%	0%
AA- / Aa3	4.10%	0%
A+ / A1	12.25%	15.29%
A / A2	19.62%	12.52%
A- / A3	20.08%	33.87%
BBB+ / Baa1	6.77%	9.92%
BBB / Baa2	10.98%	1.69%
BBB- / Baa3	4.96%	6.96%
BB+ / Ba1	14.70%	13.64%
Reitinguta	1.79%	6.10%
Kokku	100.00%	100.00%

Raha krediidirisk on marginaalne kuna nõudmiseni kontol olev raha asub depoopangas, mille krediidireiting on A+ (Standard&Poor's) ning 31.12.2018 seisuga deposiidid puuduvad.

3.4 Riski kontsentratsioon

Riski kontsentratsioon on liigne sõltuvus ühest konkreetsest mõjurist. Kontsentratsiooniriski vähendamiseks hajutatakse Fondi investeringuid erinevate piirkondade ja sektorite vahel.

Regioonide lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2018	31.12.2017
Baltikum	40.95%	55.23%
Euroopa	39.11%	25.55%
Euroopa arenevad turud	3.20%	3.28%
Venemaa	0.22%	0.33%
Põhja-Ameerika	15.88%	14.03%
Aasia arenevad turud	0.21%	0%
Vaikse ookeani piirkond	0.43%	0.50%
Ladina-Ameerika	0%	1.08%
Kokku	100.00%	100.00%

Sektorite lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2018	31.12.2017
Raha ja raha ekvivalendid	6.75%	24.98%
Kestvuskaubad	6.46%	6.81%
Esmatarbekaubad	3.23%	4.81%
Energia	3.92%	1.78%
Finantssektor	26.67%	16.58%
Valitsus	8.19%	7.98%
Tervishoid	2.05%	2.41%
Tööstussektor	5.88%	4.39%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H. A.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Informatsioonitehnoloogia	2.65%	0.51%
Materjalid	1.12%	1.36%
Fondid	28.59%	23.69%
Telekommunikatsiooniteenused	2.07%	0.30%
Kommunaalteenused	2.41%	4.41%
Kokku	100.00%	100.00%

Lisa 4 Kapitali juhtimine

Fondi kapital koosneb tema netovaradest (vt lähemalt Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne) ehk Fondi osakute emiteerimisest saadud rahast ja Fondi kasumist. Fondi kapital muutub regulaarselt tulenevalt uute osakute emiteerimisest. Fondijuht monitorib oodatavaid raha sisse ja väljavooge eesmärgiga tagada piisav likviidsuspuhver osakute lunastuseks (vt ka lisa 3.2).

Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustuste õiglase väärtus

Fondi finantsvarade ja –kohustuste bilansiline väärtus vastab valdavalt nende õiglasele väärtusele, arvestades kasutatavate hindamistehnikate erisusi. Õiglasel väärtusel mõõdetavate varade hierarhiast tulenevalt kasutatavast hindamistehnikast annab ülevaate järgnev tabel:

31.12.2018	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Aktsiad	2 198 282	0	0	2 198 282
Fondiosakud	1 679 530	0	2 596 959	4 276 489
Võlakirjad	7 442 129	0	0	7 442 129
Finantsvarad kokku	11 319 941	0	2 596 959	13 916 900

31.12.2017	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Aktsiad	2 059 487	0	0	2 059 487
Fondiosakud	1 403 705	0	1 948 735	3 352 440
Võlakirjad	5 205 335	0	0	5 205 335
Finantsvarad kokku	8 668 527	0	1 948 735	10 617 262

Viitlaekumiste näol on tegemist lühiajaliste varadega, seega ei erine viitlaekumiste õiglase väärtus oluliselt nende bilansilistest väärtustest.

Fond kajastab kauplemiseks hoitavaid finantsvarasid õiglasel väärtusel muutusega läbi tulude ja kulude aruande. Raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused ning noteerimata võlakirjad, mis ei ole aktiivsel turul kaubeldavad, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Fond kategoriseerib finantsinvesteeringud sõltuvalt nende ümberhindlusest kolmele eri tasemele:

1. tase – finantsinvesteeringud, mida hinnatakse börsil või muul aktiivsel turul noteeritud hinnas
2. tase – finantsinstrumendid, mida hinnatakse hindamistehnikatega, mis põhinevad jälgitavatel sisenditel (samaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatavad hindamistehnikad põhinevad mittejälgitavatel sisenditel (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod)

Aktiivsel turul kaubeldavate väärtapaberite väärtuseks loetakse viimane teadaolev sulgemishind reguleeritud turul, mis enamikel juhtudel langeb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Fondivalitseja juhtkonna hinnangul ei erine korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade õiglase väärtus oluliselt nende bilansilistest väärtusest, kuna finantsvarad on lühiajalised (raha ja raha ekvivalendid, kuni 12-kuulised tähtajalised hoiused ning viitlaekumised) või investeeringud on soetatud bilansipäeva lähedal ja turutingimustel (noteerimata võlakirjad).

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.H.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Muud hindamismeetodit kasutatakse turul mittekaubeldavate kinniste fondide osakute ja turul mittekaubeldavate aktsiate väärtuse määramisel.

Turul mittekaubeldavate kinniste fondide õiglase väärtuse määramisel tuginetakse fondide poolt edastatud NAV-le. Erinevad fondid edastavad vastava aruande kas 4 või 12 korda aastas. Kui pärast NAV-i avaldamist tehakse vastavasse fondi investering, siis see lisandub avaldatud väärtusele.

Mittekaubeldavate kinniste fondide erakapitali investeringute väärtuse hindamisel toetub vastav fondivalitseja kehtivatele rahvusvahelistele standardidele - International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines - Edition December 2012. Need standardid näevad ette erinevaid investeringu väärtuse hindamismeetodeid sõltuvalt investeringu iseloomust, ettevõtte arengustaadiumist ja finantsseisust.

Nende erinevate hindamismeetodite eesmärgiks on leida investeringu õiglane väärtus. Üldiselt kasutatakse selleks järgmist kolme meetodit:

- 1) Turupõhine lähenemine (*Market Approach*);
- 2) Rahavoo või sissetuleku põhine lähenemine (*Income Approach*);
- 3) Kuldepõhine lähenemine (*Cost Approach*).

Arvestades Fondis olevate erakapitali investeringute iseloomu on edaspidi kavas kasutada peamiselt kahte meetodit, mis on mõlemad turupõhised meetodid:

- Hiljutise investeringu hinna meetod (*Price of Recent Investment*) – meetod seisneb selles, et investeringu õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse turul hiljuti toimunud tehingu hinda, arvestades tehingu tausta, olulisust ja suurust turu seisukohalt. Selle meetodi abil leitud väärtust võib kasutada vaid suhteliselt lühikest aega, kuna tehingu asjaolud kaotavad oma aktuaalsust aja jooksul, samuti muutuvad ka turu tingimused. Meetod on oma iseloomult suhteliselt subjektiivne, seetõttu saadud väärtuse täiendava valideerimise huvides kasutame diskonteeritud rahavoogude meetodit.
- Suhtarvude meetod (*Multiples*) – meetod näeb ette, et hinnatava ettevõtte äri on välja kujunenud ning omab jätkusuutlikku rahavoogu. Õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse tööstusharu esindavate börsil noteeritud ettevõtete suhtarve, mis haakuvad hindamisobjektiks oleva investeringuga. Tüüpiliselt kasutame järgimisi suhtarve: P/E, EV/EBITDA, EV/Sales.

Juhul, kui ülalpool loetletud meetodid ei suuda kindlaks määrata investeringu õiglast väärtust, kasutatakse muid rahvusvaheliste standarditega ette nähtud meetodeid. Järgnevas tabelis on välja toodud 3. taseme investeringute õiglase väärtuse muutused.

	Fondiosakud	Aktsiad	Võlakirjad	Kokku
Saldo 31.12.2016	1 658 396	0	0	1 658 396
Ost/müük	22 661	0	0	22 661
Õiglase väärtuse muutus	267 677	0	0	267 677
Saldo 31.12.2017	1 948 735	0	0	1 948 735
Ost/müük	676 278	0	0	676 278
Õiglase väärtuse muutus	-28 054	0	0	-28 054
Saldo 31.12.2018	2 596 959	0	0	2 596 959

Aruandeaastal ning võrreldaval perioodil ei olnud 1. ja 3. taseme vahelisi liikumisi.

Seisuga 31.12.2018 on 3. taseme varade väärtus 2 596 959 eurot (31.12.2017: 1 948 735 eurot) ehk 17.36% (31.12.2017: 13.77%) Fondi puhasväärtusest. Kui nende investeringute väärtused muutuvad +/-10%, siis on mõju Fondi puhasväärtusele +/- 259 553 eurot (31.12.2017: +/- 194 874 eurot).

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.H.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne

tegevuse algus: august 2001.a.

	Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus		Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus
31.12.2001	117 127	0.65573	31.12.2010	3 317 911	1.24800
31.12.2002	175 246	0.57904	31.12.2011	3 712 785	1.11308
31.12.2003	375 594	0.65765	31.12.2012	4 540 359	1.27603
31.12.2004	554 512	0.72092	31.12.2013	5 726 875	1.37764
31.12.2005	914 392	0.97413	31.12.2014	6 255 831	1.39602
31.12.2006	1 334 338	1.09851	31.12.2015	7 446 657	1.51284
31.12.2007	1 772 870	1.19195	31.12.2016	8 860 820	1.60382
31.12.2008	1 288 357	0.77014	31.12.2017	14 151 719	1.69333
31.12.2009	2 257 774	1.05412	31.12.2018	14 956 216	1.66587

Käesolevas aruandes toodud NAV erinevus esialgselt avaldatud NAV-st on peamiselt seotud aruande koostamise ajaks saadud täiendava informatsiooni arvesse võtmisega investeringute hindamisel (vt ka Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused).

Lisa 7 Viitlaekumised

Viitlaekumistena on kajastatud laekumata raha osakute lunastamisest summas 29 568, laekumata dividendide nõuded summas 73 153 eurot ja laekumata intresside nõude summas 24 eurot. Seisuga 31.12.2017 oli laekumata dividendide nõuded summas 33 371 eurot. Nõuded on aruande koostamise hetkeks laekunud.

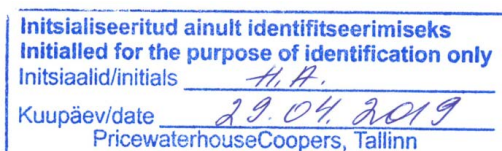
Lisa 8 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks käesoleva aruande mõistes loetakse fondivalitsejat AS LHV Varahaldus ning teisi fondivalitseja poolt valitsetavaid investeerimis- ja pensionifonde ning fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid. LHV Täiendav Pensionifond maksab igakuiselt valitsemistasu fondivalitsejale. 2018. aastal moodustasid tasud kokku 147 467 eurot, võlgnevus bilansipäeva seisuga on 12 612 eurot. 2017. aastal moodustasid tasud kokku 116 097 eurot, võlgnevus 31.12.2017 seisuga oli 11 928 eurot.

Osakute lunastustasu on makstud AS LHV Varahaldusele 2018. a jooksul 5 902 eurot, 2017. a jooksul 8 579 eurot.

Fondivalitseja poolt valitsetavate teiste fondidega tehtud tehingud on olnud turutingimustel ning vahendustasusid nende tehingute eest ei ole võetud ega makstud.

2018. a ja 2017. a tehingutasud LHV Pangale on avalikustatud „Tehingu- ja vahendustasude aruandes“.

Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused

2018. a raamatupidamise aruande koostamisel on võetud arvesse turul aktiivselt mittekaubeldavate väärtpaberite bilansipäevajärgselt saadud informatsiooni väärtuse hindamise osas 31.12.2018 seisuga.

Sellest tulenevalt erineb raamatupidamise aastaruandes avalikustatud Fondi osaku puhasväärtus 02.01.2019 avalikustatud Fondi osaku puhasväärtusest järgnevalt:

Väärtpaber	Kogus	Turuväärtus	Hind 31.12.2018	Uue hinna kuupäev	Uus hind	Mõju fondi NAV-le
Volkswagen 30/03/19	3	300 000	100 000.34	23.01.2019	100 000.00	-1
GECINA 30/06/22	3	295 191	98 397.59	23.01.2019	98 397.00	-2
EFTEN Kinnisvarafond	317054	847 200	2,6289	11.01.2019	2,6721	13 697
Birdeye Timber Fund	3672	47 301	12.097	15.01.2019	12,8817	2 881
Birdeye Timber Fund 2	9122	106 301	11,6271	15.01.2019	11,6533	239
East Capital Baltic Property Fund II	2398,27	419 385	167,8531	24.01.2019	174,87	16 828
East Capital Baltic Property Fund III	3552,299	489 933	129,87	24.01.2019	137,92	28 596
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	56,337	123 709	2257,27	1.03.2019	2195,87	-3 459
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	56,223	123 709	2247,39	1.03.2019	2186,13	-3 444
KJK Fund III S.C.A. SICAV-RAIF	45	42 898	953,29	1.03.2019	953,29	0
BaltCap Latvia Venture Capital Fund K.S.	34 756	21 144	0,63	1.03.2019	0,61	-695
Baltcap Lithuania SME Fund KÜB	41 443	137 377	3,32	1.03.2019	3,31	-414
BaltCap Private Equity Fund II	102 989	147 144	1,34	28.02.2019	1,43	9 269
Usaldusfond EFTEN Real Estate Fund 4	90 862	91 655	1,00	24.01.2019	1,01	909
Kokku						64 404

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.H.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Tehingu- ja vahendustasude aruanne

Depoopanga real kajastatakse nii tehingute teostamisega seotud tasusid kui ka vahendustasusid.

2018	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Reguleeritud turgudel kaubeldavad väärtpaberid:				
AS Swedbank	7	1 033 013	458	50.84%
AS LHV Pank	22	2 586 036	242	26.84%
AS SEB Pank	8	718 567	201	22.32%
Reguleeritud turgudel mittekaubeldavad väärtpaberid:				
Ilma maaklerita	12	691 531	0	0.00%
Kokku	49	5 029 147	901	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 242 EUR AS-le LHV Pank.

2017	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Reguleeritud turgudel kaubeldavad väärtpaberid:				
AS Swedbank	9	199 394	180	36.07%
AS LHV Pank	41	3 235 156	297	59.52%
AS SEB Pank	4	107 570	22	4.41%
Reguleeritud turgudel mittekaubeldavad väärtpaberid:				
AS Swedbank	9	988 503	0	0.00%
AS LHV Pank	3	432 587	0	0.00%
AS SEB Pank	3	1 470 299	0	0.00%
Kokku	69	6 433 509	499	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 297 EUR AS-le LHV Pank.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.H.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2018

(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reifingu-agentuur*	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2018 **	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhast väärtusest
1. Väärtpaberid								12 652 952		13 946 797	93.25%
Võlakirjad								7 515 724		7 472 026	49.96%
Baltic Horizon Fund 4.25% 08/05/23	BB+	S&P	Eesti	EE3300111467	EUR	4.30%	1 000.01	232 003	1 004.14	232 960	1.56%
Luminor 1.5% 18/10/21	Baa2	Moody's	Eesti	XS1894121695	EUR	1.72%	997.01	600 202	997.09	600 249	4.01%
Tartu linn 25/10/32 ²	NR	-	Eesti	EE2300110602	EUR	0.47%	0.93	29 871	0.93	29 897	0.20%
China Development Bank 2.625% 24/01/22	A+	S&P	Hiina	XS1553211134	USD	3.48%	873.01	13 913	861.81	14 651	0.10%
EDP Finance 4.125% 29/06/20	BBB-	S&P	Holland	XS0223447227	EUR	0.11%	717.75	45 218	1 080.67	68 082	0.46%
Allianz 07/12/20	AA	Fitch	Holland	DE000A19S4T0	EUR	-0.15%	101 237.48	101 237	100 660.27	100 660	0.67%
Daimler Intl Finance 0 11/05/2022	A2	Moody's	Holland	DE000A19HBM3	EUR	0.47%	100 480.00	100 480	98 416.00	98 416	0.66%
Volkswagen 30/03/19	BBB+	S&P	Holland	XS1586555515	EUR	0.04%	100 297.55	300 893	100 000.00	300 000	2.01%
Amber Circle 3.25% 04/12/22	A+	S&P	Kaimanisaared	XS0860855344	USD	3.78%	884.57	269 921	858.70	245 587	1.64%
LIEENE 1.875% 10/07/28	BBB+	S&P	Leedu	XS1853999313	EUR	2.05%	983.01	98 301	993.94	99 394	0.66%
Lietuvos Energija 2% 14/07/27	BBB+	S&P	Leedu	XS1646530565	EUR	1.94%	982.94	103 209	1 014.32	106 503	0.71%
Lithuania 2.1% 06/11/24	A-	Fitch	Leedu	LT1000610014	EUR	0.74%	106.79	266 557	108.07	269 750	1.80%
Lithuania 5.5% 17/05/22	A-	Fitch	Leedu	LT0000610057	EUR	0.32%	0.01	73 571	0.01	69 640	0.47%
Lithuania 4.1% 28/02/23	A	S&P	Leedu	LT0000610065	EUR	0.42%	0.01	235 760	0.01	240 415	1.61%
Korea Republic 4.25% 07/12/21	AA	S&P	Lõuna-Korea	XS0277265269	EUR	0.00%	1 215.55	18 233	1 127.55	16 913	0.11%
Citadele banka 6.25% 06/12/2026	Ba1	Moody's	Läti	LV0000802221	EUR	6.25%	10 001.03	390 040	10 042.30	391 650	2.62%
Citadele banka 5.5% 24/11/2027	Ba1	Moody's	Läti	LV0000880011	EUR	5.50%	10 001.25	160 020	10 055.58	160 889	1.08%
Latvenergo 1.9% 10/06/22	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801777	EUR	0.90%	998.97	49 949	1 044.25	52 212	0.35%
Latvenergo 2.8% 22/05/20	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801165	EUR	0.20%	972.31	32 086	1 053.11	34 752	0.23%
Latvia 1.375% 23/09/25	A	S&P	Läti	XS1295778275	EUR	0.76%	993.23	193 679	1 043.73	203 527	1.36%
Latvia 0.375% 27/01/22	A	S&P	Läti	LV0000570141	EUR	0.40%	1 004.87	87 424	1 002.71	87 236	0.58%
PKO Bank 0.75% 25/07/21	A3	Moody's	Poola	XS1650147660	EUR	0.67%	998.11	102 806	1 005.21	103 536	0.69%
GECINA 30/06/22	A-	S&P	Prantsusmaa	FR0013266343	EUR	0.53%	100 178.26	300 535	98 397.00	295 191	1.97%
TOTAL 03/19/20	Aa3	Moody's	Prantsusmaa	XS1139316555	EUR	-0.18%	100 836.67	302 510	100 219.00	300 657	2.01%
PKO Bank 2.324% 23/01/19	A3	Moody's	Rootsi	XS1019818787	EUR	1.19%	1 029.08	314 899	1 022.51	312 887	2.09%
Romania 4.875% 07/11/19	BBB-	S&P	Rumeenia	XS0852474336	EUR	-0.25%	1 099.76	109 976	1 050.96	105 096	0.70%
Romania 2.875% 28/10/24	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1129788524	EUR	1.22%	992.30	29 769	1 097.54	32 926	0.22%
Romania 2.75% 29/10/25	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1312891549	EUR	1.57%	1 043.57	158 622	1 080.25	164 197	1.10%
Allianz 07/07/45	A	Fitch	Saksamaa	DE000A14J9N8	EUR	2.42%	97 589.26	195 179	99 301.73	198 603	1.33%
SAP 13/03/21	A2	Moody's	Saksamaa	DE000A2G8VS7	EUR	0.01%	100 723.33	302 170	99 980.00	299 940	2.01%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only

Initsiaalid/initials H.A.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reifingu-agentuur*	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2018**	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhastväärtusest
Neste Oil 4% 18/09/19	NR	-	Soome	FI4000047360	EUR	0.19%	1 106.32	110 632	1 038.57	103 857	0.69%
Danske Bank 7% Perpetual	BB+	S&P	Taani	XS1825417535	USD	7.72%	856.82	166 860	787.88	157 575	1.05%
Danske Bank 6.125% Perpetual	Ba1	Moody's	Taani	XS1586367945	USD	7.46%	778.79	155 962	775.68	155 136	1.04%
Czech Republic 4.125% 18/03/20	AA-	Fitch	Tšehhi Vabariik	XS0215153296	EUR	-0.40%	1 192.80	5 964	1 087.55	5 438	0.04%
Apple 1% 10/11/22	Aa1	Moody's	USA	XS1135334800	EUR	0.12%	1 008.70	15 131	1 035.27	15 529	0.10%
Bank of America 1.875% 10/01/19	A+	Fitch	USA	XS1002977103	EUR	0.77%	1 039.03	103 903	1 018.58	101 858	0.68%
Berkshire Hathaway 0.25% 17/01/21	AA	S&P	USA	XS1548792420	EUR	0.08%	1 007.39	222 633	1 005.80	222 283	1.49%
IBM 1.875% 06/11/20	A	Fitch	USA	XS0991090175	EUR	0.04%	1 084.93	21 699	1 036.86	20 737	0.14%
JP Morgan Chase 2.295% 15/08/21	A2	Moody's	USA	US46623EKG34	USD	3.48%	867.54	336 067	855.27	317 304	2.12%
Wells Fargo 2.1% 26/07/21	A-	S&P	USA	US949746SA05	USD	3.65%	849.43	329 051	848.42	314 764	2.10%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2018	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhastväärtusest
Aktsiad					1 841 350		2 198 282	14.70%
Arco Vara ¹	Eesti	EE3100034653	EUR	1.19	12 397	1.12	11 638	0.08%
Ekspress Grupp ¹	Eesti	EE3100016965	EUR	1.37	80 813	1.04	61 220	0.41%
Tallink Grupp ¹	Eesti	EE3100004466	EUR	0.72	194 574	1.02	274 898	1.84%
Tallinna Kaubamaja	Eesti	EE0000001105	EUR	5.25	159 269	8.42	255 387	1.71%
Tallinna Sadam	Eesti	EE3100021635	EUR	1.70	168 030	2.04	201 636	1.35%
Seven and i Holdings	Jaapan	JP3422950000	JPY	39.96	36 603	38.01	35 345	0.24%
Rakuten Inc ¹	Jaapan	JP3967200001	JPY	8.76	43 617	5.85	29 241	0.20%
Apranga ¹	Leedu	LT0000102337	EUR	2.07	43 044	1.60	33 224	0.22%
Grigeo	Leedu	LT0000102030	EUR	0.63	13 730	1.33	29 018	0.19%
Linas Agro	Leedu	LT0000128092	EUR	0.58	58 680	0.64	64 788	0.43%
Novaturas	Leedu	LT0000131872	EUR	10.50	101 063	8.00	77 000	0.51%
Siauliu Bankas ¹	Leedu	LT0000102253	EUR	0.22	9 868	0.40	18 169	0.12%
Grindex	Läti	LV0000100659	EUR	8.47	130 648	6.50	100 262	0.67%
Olainfarm ¹	Läti	LV0000100501	EUR	3.86	91 269	6.70	158 361	1.06%
Orange	Prantsusmaa	FR0000133308	EUR	9.81	28 367	14.16	40 936	0.27%
Metro AG ¹	Saksamaa	DE000BFB0019	EUR	18.76	48 154	13.40	34 385	0.23%
Daimler ¹	Saksamaa	DE0007100000	EUR	67.45	26 979	45.91	18 364	0.12%
Ceconomy AG ¹	Saksamaa	DE0007257503	EUR	8.69	22 295	3.15	8 076	0.05%
Siemens	Saksamaa	DE0007236101	EUR	111.57	139 457	97.38	121 725	0.81%
Volkswagen	Saksamaa	DE0007664039	EUR	135.48	67 740	138.92	69 460	0.46%
Kesko	Soome	FI0009000202	EUR	21.41	42 604	47.10	93 729	0.63%
Metsa Board ¹	Soome	FI0009000665	EUR	5.16	24 583	5.12	24 387	0.16%
Neste Oil ¹	Soome	FI0009013296	EUR	9.52	25 706	67.36	181 872	1.22%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2018	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhaväärtusest
Nokia Renkaat ¹	Soome	FI0009005318	EUR	28.56	28 503	26.82	26 766	0.18%
Stora Enso ¹	Soome	FI0009005961	EUR	4.71	16 011	10.09	34 289	0.23%
Roche Holding	Šveits	CH0012032048	CHF	217.27	49 018	215.99	47 518	0.32%
PFNONWOVENS	Tšehhi Vabariik	LU0275164910	CZK	31.75	33 513	31.33	33 526	0.22%
Newmont Mining	USA	US6516391066	USD	23.78	62 826	30.26	79 680	0.53%
Bank Saint Petersburg ¹	Venemaa	RU0009100945	RUB	0.74	81 989	0.56	33 382	0.22%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2018	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhaväärtusest
-----------------------------	----------------	--------------	-----------	---------	-----------------------------	------------------------------	--------------------------------	-------------------	-------------------------------------

Fondiosakud **3 295 878** **4 276 489** **28.59%**

Kinnisvarafondid **1 403 609** **2 001 775** **13.38%**

EFTEN Kinnisvarafond	EFTEN Capital	Eesti	EE3100097411	EUR	1.55	491 069	2.67	847 200	5.66%
Birdeye Timber Fund	Birdeye Capital	Eesti	EE3500110186	EUR	9.83	36 103	12.88	47 301	0.32%
Birdeye Timber Fund 2	Birdeye Capital	Eesti	EE3500110269	EUR	10.96	100 000	11.65	106 301	0.71%
Usaldusfond EFTEN Real Estate Fund 4	EFTEN Capital	Eesti	-	EUR	1.00	90 862	1.01	91 655	0.61%
East Capital Baltic Property Fund II	East Capital Real Estate	Luksemburg	LU0758647282	EUR	102.61	246 085	174.87	419 385	2.80%
East Capital Baltic Property Fund III	East Capital Real Estate	Luksemburg	LU1274822847	EUR	123.72	439 490	137.92	489 933	3.28%

Aktsiafondid **1 878 769** **2 255 479** **15.08%**

iShares MSCI Japan EUR Hedged UCITS ETF ¹	Blackrock Asset Management Ireland	Iirimaa	IE00B42Z5J44	EUR	39.01	190 985	43.19	211 453	1.41%
Baltcap Lithuania SME Fund KÜB	BaltCap	Leedu	-	EUR	0.20	27 335	3.31	137 377	0.92%
DB X-Trackers MSCI Europe Small Cap	Xtrackers	Luksemburg	LU0322253906	EUR	39.35	157 390	36.65	146 580	0.98%
Invesco Asia Opportunities Equity Fund	Invesco Management	Luksemburg	LU0115143082	EUR	104.41	24 500	93.39	21 913	0.15%
KJK Fund III S.C.A. SICAV-RAIF	KJK Management	Luksemburg	LU1840779810	EUR	1 000.00	45 000	953.29	42 898	0.29%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	KJK Management	Luksemburg	LU0802715499	EUR	235.72	13 280	2 195.87	123 709	0.83%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	KJK Management	Luksemburg	LU0871721717	EUR	241.57	13 582	2 186.13	122 911	0.82%
SEF-LHV Persian Gulf Fund	Swedbank Management Company S.A.	Luksemburg	LU1138349862	EUR	6.02	9 801	10.66	17 363	0.12%
JF China A ¹	JPMorgan Asset Management Europe	Luksemburg	LU0051755006	USD	52.33	19 583	45.21	20 887	0.14%
Pictet Water P Cap	Pictet Funds Europe	Luksemburg	LU0104884860	EUR	154.45	52 110	273.87	92 402	0.62%
BaltCap Private Equity Fund II	BaltCap	Luksemburg	-	EUR	0.75	103 095	1.43	147 144	0.98%
BaltCap Latvia Venture Capital Fund K.S.	BaltCap	Läti	-	EUR	1.62	35 678	0.61	21 144	0.14%
Fondul Proprietatea	Templeton Asset Management	Rumeenia	ROFPTAACNOR5	RON	0.13	25 976	0.19	33 703	0.23%
iShares DAX EX	Blackrock Asset Management Deutschland	Saksamaa	DE0005933931	EUR	104.63	523 165	91.06	455 300	3.04%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.A.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2018	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
iShares STOXX Europe 600 DE ¹	Blackrock Asset Management Deutschland	Saksamaa	DE0002635307	EUR	27.99	193 862	33.16	229 699	1.54%
iShares STOXX Europe 600 Health Care	Blackrock Asset Management Deutschland	Saksamaa	DE000A0Q4R36	EUR	75.36	211 008	69.79	195 412	1.31%
Aberdeen Emerging Markets Equity Income Fund	Aberdeen Asset Managers	USA	US00301W1053	USD	9.28	21 669	5.55	13 560	0.09%
WisdomTree Japan Hedged Equity Fund ¹	WisdomTree Investments	USA	US97717W8516	USD	37.32	210 750	40.52	222 024	1.48%

Võlakirjafondid

JPMF Global Convertible Bond Fund	JPMorgan Asset Management Europe	Luksemburg	LU0129412341	EUR	7.92	13 500	11.28	19 235	0.13%
-----------------------------------	----------------------------------	------------	--------------	-----	------	--------	-------	--------	-------

Krediidiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitingu-agentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intress	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
----------------------	-------------	--------------	---------	--------------------	---------------	------------------	---------	--------------	------------------	-------------------	--------------------------------------

2. Hoised

Arvelduskontod										920 027	6.15%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		CHF			1 053	1 053	0.01%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		EUR			694 830	694 830	4.65%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		JPY			1 012	1 012	0.01%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		RON			4 571	4 571	0.03%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		RUB			1 038	1 038	0.01%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		USD			217 523	217 523	1.45%

3. Muud varad

Muud nõuded										29 592	0.20%
Laekumata dividendid										73 153	0.49%

VARAD KOKKU

										14 969 569	100.09%
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------------	----------------

Fondi kohustused

										- 13 353	- 0.09%
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-----------------	----------------

FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS

										14 956 216	100.00%
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------------	----------------

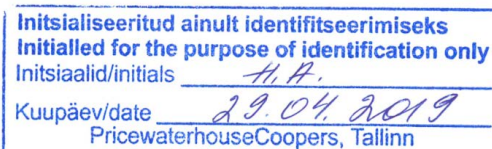
* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poors Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Investeering, mille väärtus on võrreldes eelneva perioodiga oluliselt (üle 10%) muutunud

² Reguleeritud turul mittekaubeldavad võlaväärtpaberid

Reguleeritud turul mittekaubeldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduurireeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel.

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2017

(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu- agentuur*	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2017**	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhas- väärtusest
1. Väärtpaberid								8 797 805	10 617 264	75.02%	
Võlakirjad								5 152 332	5 205 335	36.78%	
BRF 2.75% 03/06/22	Ba1	Moody's	Brasillia	XS1242327168	EUR	1.86%	934.47	135 497	1 053.40	152 743	1.08%
Allianz 07/07/45	A2	Moody's	Saksamaa	DE000A14J9N8	EUR	3.45%	97 589.26	195 179	105 066.73	210 133	1.48%
Elering 4.625% 12/07/18	A2	Moody's	Eesti	XS0645947457	EUR	0.06%	988.12	138 337	1 045.89	146 425	1.03%
Nelja Energia 02/06/21	NR	-	Eesti	NO0010737174	EUR	5.07%	1.00	200 000	1.05	209 975	1.48%
Neste Oil 4% 18/09/19	NR	-	Soome	FI4000047360	EUR	0.13%	1 106.32	110 632	1 077.70	107 770	0.76%
Amber Circle 3.25% 04/12/22	A1	Moody's	Kaimanisaared	XS0860855344	USD	3.07%	943.78	269 921	842.61	240 987	1.70%
Lietuvos Energija 2% 14/07/27	BBB+	S&P	Leedu	XS1646530565	EUR	1.66%	982.94	103 209	1 039.32	109 128	0.77%
Lithuania 2.1% 06/11/24	A-	Fitch	Leedu	LT1000610014	EUR	0.75%	106.79	266 557	109.29	272 779	1.93%
Lithuania 5.5% 17/05/22	A-	Fitch	Leedu	LT0000610057	EUR	0.33%	0.01	47 373	0.01	47 382	0.33%
Lithuania 4.1% 28/02/23	A3	Moody's	Leedu	LT0000610065	EUR	0.45%	0.01	219 555	0.01	229 664	1.62%
Citadele banka 6.25% 06/12/2026	Ba1	Moody's	Läti	LV0000802221	EUR	6.25%	10 001.03	390 040	10 042.93	391 674	2.77%
Citadele banka 5.5% 24/11/2027	Ba1	Moody's	Läti	LV0000880011	EUR	5.11%	10 001.25	160 020	10 356.22	165 699	1.17%
Latvenergo 1.9% 10/06/22	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801777	EUR	0.95%	998.97	49 949	1 051.62	52 581	0.37%
Latvenergo 2.8% 22/05/20	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801165	EUR	0.60%	972.31	32 086	1 069.01	35 277	0.25%
Latvia 1.375% 23/09/25	A3	Moody's	Läti	XS1295778275	EUR	0.49%	993.23	193 679	1 070.73	208 792	1.48%
Latvia 0.375% 27/01/22	A3	Moody's	Läti	LV0000570141	EUR	0.29%	1 004.67	78 364	1 006.87	78 536	0.55%
EDP Finance 4.125% 29/06/20	Baa3	Moody's	Holland	XS0223447227	EUR	0.05%	717.75	45 218	1 122.51	70 718	0.50%
Daimler Intl Finance 0 11/05/2022	A-	Fitch	Holland	DE000A19HBM3	EUR	-0.07%	100 480.00	100 480	100 330.00	100 330	0.71%
Volkswagen 30/03/19	BBB+	S&P	Holland	XS1586555515	EUR	-0.13%	100 297.55	300 893	100 190.12	300 570	2.12%
PKO Bank 0.75% 25/07/21	A3	Moody's	Poola	XS1650147660	EUR	0.40%	998.11	102 806	1 015.77	104 624	0.74%
Romania 4.875% 07/11/19	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS0852474336	EUR	-0.12%	1 099.76	109 976	1 099.91	109 991	0.78%
Romania 2.875% 28/10/24	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1129788524	EUR	1.24%	992.30	29 769	1 111.34	33 340	0.24%
Romania 2.75% 29/10/25	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1312891549	EUR	1.59%	1 043.45	141 909	1 089.75	148 206	1.05%
PKO Bank 2.324% 23/01/19	A3	Moody's	Rootsi	XS1019818787	EUR	0.03%	1 029.08	314 899	1 046.18	320 130	2.26%
Bank of America 1.875% 10/01/19	A3	Moody's	USA	XS1002977103	EUR	-0.15%	1 039.03	103 903	1 039.04	103 904	0.73%
Morgan Stanley 6.5% 28/12/18	BBB+	S&P	USA	XS0366102555	EUR	-0.15%	56 616.36	113 233	53 326.71	106 653	0.75%
JP Morgan Chase 2.295% 15/08/21	A3	Moody's	USA	US46623EKG34	USD	2.60%	909.47	324 681	832.29	297 129	2.10%
Wells Fargo 2.1% 26/07/21	A2	Moody's	USA	US949746SA05	USD	2.62%	890.48	317 903	826.68	295 126	2.09%
BMW 18/03/19	A1	Moody's	USA	DE000A1Z6M04	EUR	-0.20%	1 005.15	272 396	1 003.12	271 845	1.92%
UPS 15/07/20	A1	Moody's	USA	XS1323463056	EUR	-0.20%	1 010.21	283 868	1 007.91	283 224	2.00%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed/initials H.A.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2017	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhas- väärtusest
Aktsiad						1 451 756	2 059 487	14.55%
Roche Holding	Šveits	CH0012032048	CHF	222.81	49 018	210.65	46 343	0.33%
Pegas Nonwovens	Tšehhi Vabariik	LU0275164910	CZK	31.32	33 513	32.16	34 407	0.24%
Metro AG	Saksamaa	DE000BFB0019	EUR	18.76	48 154	16.65	42 741	0.30%
Daimler	Saksamaa	DE0007100000	EUR	67.45	26 979	70.80	28 320	0.20%
Ceconomy AG	Saksamaa	DE0007257503	EUR	8.69	22 295	12.61	32 357	0.23%
Arco Vara ¹	Eesti	EE3100034653	EUR	0.85	4 207	1.52	7 498	0.05%
Ekspress Grupp	Eesti	EE3100016965	EUR	1.37	80 813	1.25	73 581	0.52%
Olympic Entertainment Group	Eesti	EE3100084021	EUR	1.18	43 210	1.81	66 344	0.47%
PRFoods ¹	Eesti	EE3100101031	EUR	1.02	13 515	0.60	7 970	0.06%
Tallink Grupp ¹	Eesti	EE3100004466	EUR	0.72	194 574	1.25	338 544	2.39%
Tallinna Kaubamaja ¹	Eesti	EE0000001105	EUR	5.25	159 269	9.20	279 045	1.97%
Kesko	Soome	FI0009000202	EUR	21.41	42 604	45.25	90 047	0.64%
Metsa Board	Soome	FI0009000665	EUR	5.16	24 583	7.15	34 032	0.24%
Neste Oil	Soome	FI0009013296	EUR	9.52	25 706	53.35	144 045	1.02%
Nokian Renkaat	Soome	FI0009005318	EUR	28.56	28 503	37.80	37 724	0.27%
Stora Enso	Soome	FI0009005961	EUR	4.71	16 011	13.22	44 948	0.32%
Technopolis ¹	Soome	FI0009006886	EUR	3.48	27 770	4.18	33 377	0.24%
Orange	Prantsusmaa	FR0000133308	EUR	9.81	28 367	14.48	41 862	0.30%
Seven and i Holdings	Jaapan	JP3422950000	JPY	39.36	36 603	34.69	32 258	0.23%
Rakuten Inc	Jaapan	JP3967200001	JPY	8.72	43 617	7.65	38 238	0.27%
Apranga	Leedu	LT0000102337	EUR	2.07	43 044	2.53	52 535	0.37%
Grigeo ¹	Leedu	LT0000102030	EUR	0.63	13 730	1.39	30 441	0.22%
Linas Agro	Leedu	LT0000128092	EUR	0.58	69 071	0.64	75 988	0.54%
Siaulių Bankas ¹	Leedu	LT0000102253	EUR	0.26	9 868	0.59	22 239	0.16%
Grīndeks ¹	Läti	LV0000100659	EUR	8.47	130 648	6.80	104 890	0.74%
Olainfarm	Läti	LV0000100501	EUR	3.86	91 269	8.05	190 270	1.34%
Bank Saint Petersburg ¹	Venemaa	RU0009100945	RUB	1.36	81 989	0.78	47 070	0.33%
Newmont Mining	USA	US6516391066	USD	23.86	62 826	31.28	82 373	0.58%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.H.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2017	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Fondiosakud						2 180 217		3 352 442	23.69%
Kinnisvarafondid						777 154		1 321 335	9.34%
EFTEN Kinnisvarafond	EFTEN Capital	Eesti	EE3100097411	EUR	1.55	491 069	2.78	880 427	6.22%
Birdeye Timber Fund	Birdeye Capital	Eesti	EE3500110186	EUR	10.00	40 000	11.88	47 520	0.34%
East Capital Baltic Property Fund II	East Capital Real Estate	Luksemburg	LU0758647282	EUR	102.61	246 085	164.03	393 388	2.78%
Aktsiafondid						1 403 063		2 010 099	14.20%
iShares STOXX Europe 600 DE	Blackrock Asset Management Deutschland	Saksamaa	DE0002635307	EUR	27.99	193 862	38.26	265 027	1.87%
iShares STOXX Europe 600 Health Care	Blackrock Asset Management Deutschland	Saksamaa	DE000A0Q4R36	EUR	75.36	211 008	72.01	201 631	1.42%
iShares STOXX Europe 600 Utilities	Blackrock Asset Management Deutschland	Saksamaa	DE000A0Q4R02	EUR	26.83	142 534	28.58	151 846	1.07%
iShares MSCI Japan EUR Hedged UCITS ETF	Blackrock Asset Management Ireland	Irish	IE00B42Z5J44	EUR	39.01	190 985	51.98	254 494	1.80%
Lithuania SME Fund K&B ¹	BaltCap	Leedu	-	EUR	1.00	34 790	3.85	133 948	0.95%
BaltCap Private Equity Fund II SCSp	BaltCap	Luksemburg	-	EUR	1.00	94 795	1.34	127 025	0.90%
Invesco Asia Infrastructure Fund ¹	Invesco Management	Luksemburg	LU0243956348	EUR	12.22	24 500	13.07	26 205	0.19%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan ¹	KJK Management	Luksemburg	LU0802715499	EUR	789.81	61 183	2 225.14	172 370	1.22%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan ¹	KJK Management	Luksemburg	LU0871721717	EUR	791.45	61 186	2 215.95	171 313	1.21%
SEF-LHV Persian Gulf Fund	Swedbank Management Company S.A.	Luksemburg	LU1138349862	EUR	6.02	9 801	11.28	18 373	0.13%
JF China A ¹	JPMorgan Asset Management Europe	Luksemburg	LU0051755006	USD	42.38	19 583	56.16	25 948	0.18%
Pictet Water P Cap	Pictet Funds Europe	Luksemburg	LU0104884860	EUR	154.45	52 110	301.26	101 643	0.72%
BaltCap Latvia Venture3 Capital Fund K.S. ¹	BaltCap	Läti	-	EUR	1.00	35 541	0.64	22 746	0.16%
Fondul Proprietatea	Templeton Asset Management	Rumeenia	ROFPTAACNOR5	RON	0.15	25 976	0.19	33 013	0.23%
WisdomTree Japan Hedged Equity Fund ¹	WisdomTree Investments	USA	US97717W8516	USD	38.46	210 750	49.47	271 098	1.92%
Aberdeen Latin American Equity Fund ¹	Aberdeen Asset Management Investment	USA	US00306K1060	USD	22.97	34 459	22.28	33 419	0.24%
Võlakirjafondid						13 500		21 008	0.15%
JPMF Global Convertible Bond Fund	JPMorgan Asset Management Europe	Luksemburg	LU0129412341	EUR	7.92	13 500	12.32	21 008	0.15%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.A.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Krediidiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitingu-agentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intress	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoised										3 513 727	24.83%
Arvelduskontod											
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		EUR			3 036 369	3 036 369	21.46%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		JPY			263	263	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		RON			1 985	1 985	0.01%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		USD			475 110	475 110	3.36%
3. Muud varad										33 371	0.24%
Laekumata dividendid										33 371	0.24%
VARAD KOKKU										14 164 362	100.09%
Fondi kohustused										- 12 643	- 0.09%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										14 151 719	100.00%

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poors Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Investeering, mille väärtus on võrreldes eelneva perioodiga oluliselt (üle 10%) muutunud

Reguleeritud turul mittekaueldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduurireeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse info tarnija (Bloomberg) vahendusel.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials H.H.
 Kuupäev/date 29.04.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

LHV Täiendava Pensionifondi osakuomanikele

Meie arvamus

Meie arvates kajastab aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS-i LHV Varahaldus (Fondivalitseja) poolt valitsetava LHV Täiendava Pensionifondi (Fond) finantsseisundit seisuga 31. detsember 2018 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas investeerimisfondide seadusega.

Meie poolt auditeeritud Fondi aastaaruanne sisaldab:

- raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab:
 - bilanssi seisuga 31. detsember 2018;
 - tulude-kulude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
 - rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
 - Fondi puhasväärtuse muutumise aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
 - raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot;
- investeringute aruannet; ning
- tehingu- ja vahendustasude aruannet.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses Fondi aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Oleme Fondivalitsejast ja Fondist sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortevuse seaduse eetikanõuetele.

Muu informatsioon

Fondivalitseja juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub Fondi majandusaasta aruandes lisaks Fondi aastaaruandele ja meie audiitori aruandele.

Meie arvamus Fondi aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Fondi aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi Fondi aastaaruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Fondivalitseja juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, kohustused seoses Fondi aastaaruandega

Fondivalitseja juhatus vastutab Fondi aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas investeerimisfondide seadusega ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu Fondivalitseja juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta Fondi aastaaruande koostamist.

Fondi aastaaruande koostamisel on Fondivalitseja juhatus kohustatud hindama Fondi jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui Fondivalitseja juhatus kavatseb Fondi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Fondi finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses Fondi aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas Fondi aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt Fondi aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et Fondi aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Fondi sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning Fondivalitseja juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas Fondivalitseja juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Fondi jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud Fondi aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima

oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Fondi tegevuse jätkumise lõppemist;

- hindame Fondi aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas Fondi aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

Ago Vilu
Vandeaudiitor, litsents nr 325

Verner Uiho
Vandeaudiitor, litsents nr 568

29. aprill 2019